CLEMENTIS ROMANI EPISTULAE: AD IPSIUS CODICIS ALEXANDRINI FIDEM AC MODUM REPETITIS CURIS...

CLEMENTIS ROMANI

EPISTULAE.

EDIDIT

CONSTANTINUS DE TISCHENDORF.

EDITIO SECUNDA.

CLEMENTIS ROMANI

EPISTULAE.

AD IPSIUS CODICIS ALEXANDRINI FIDEM AC MODUM

REPETITIS CURIS

EDIDIT

CONSTANTINUS DE TISCHENDORF.

ACCEDIT TABULA.

LIPSIAE.
J. C. HINRICHS.
1873.

Epistula Clementis Romani ad Corinthios in litteris quae ipsas apostolicas exceperunt insignem ne dicam primum locum occupat. Posteritati illa quidem, pariter atque quae ementito auctore eiusdem Clementis altera dici solet, servata non est nisi codice Alexandrino sacros utriusque Testamenti libros complectente. Quem quum anno 1628 Cyrillus Lucaris, patriarcha primum Alexandrinus post Constantinopolitanus, ad Carolum I. Angliae regem per Thomam Roe ex legatione Turcica Londinum redeuntem dono misisset, iam quinque annis post Patricius Iunius, tunc bibliothecae Regiae curator, quae extremis foliis undecim continebantur opera apostolici viri nomine insignita cum orbe Christiano communicavit. Qua in re diligentissime ille sibi versatus videbatur, syllabarum vocumque deperditarum, litterarum vetustate exesarum, ipsorum spatiorum ratione habita. Repetiit editionem suam anno 1637, nec alii deerant qui eius vestigiis insisterent. Atque prodierunt usque ad annum 1866 ubique terrarum editiones Graecae, ut varias interpretationes praetereamus, plus triginta. Ex his celebritatem quandam adsecutae sunt praeter editionem principem quamvis inprimis vitiosam eae quas Henricus Wotton Cantabrigiae et Guilielmus Iacobson Oxonii publicaverunt. Ut enim Wottonus ipsum codicem sive, ut primi editoris verbis utar, laceras eius reliquias multo accuratius Iunio excussit atque 1718 plerumque ad litteram typis exscripsit, ita Iacobsonus plura quae dubia manserant sollerter indagavit et studiis ter repetitis (primum edidit 1838, quartum 1863) cum popularibus suis tum exteris bene consuluit. Quo autem maiorem per totum orbem Christianum doctum epistulis illis Clementis, ex quo primum prodierunt, honorem atque cultum habitum esse scimus, eo magis mirum videbatur nondum eiusmodi editionem paratam esse qua singula quae in codice supersunt quam accuratissime repraesentarentur. Quid quod nec Carolo Godofr. Woide nec Henrico Herv. Baber, quum edebant ex Alexandrino codice cum artificiosa imitatione antiquae scripturae, hic Vetus, Novum ille Testamentum, curae fuerat ut epistulae Clementis eisdem typis describerentur, quamvis non manu tantum eadem scriptae, sed etiam antiquis dignae visae essent quae unum cum ipsis sacris litteris corpus efficerent.

Mihi quidem dudum propositum erat ut illorum supplerem studia, praesertim quum ex recentioribus editionibus didicissem quam ambigua multorum locorum lectio mansisset. Qua mente quum ineunte anno 1865 Angliam repetissem, comperi aliquot annis ante Musei Britannici curatores ex sententia doctorum Oxoniensium et Cantabrigiensium reliquias Clementinas arte photographica exprimi paucisque exemplis edi iussisse. Quae res pro rei natura partim tantum bene cessit. Ut enim multorum locorum scriptura pro vetustate codicis non satis conservata est ut vitro photographico perspicue reddi potuerit, ita olim, brevi postquam codex pretiosissimus Londinum advectus est, imprudenter infusa gallarum tinctura plures paginae tantopere maculatae sunt ut photographus non tam litteras quam maculas reddiderit. Unde factum est ut de undecim foliis illis paginae novem maculis nigris plus minus deformatae ex manibus photographi prodirent, quattuor vero paucis exceptis ad eruendam scripturam adhiberi omnino vix possent. Hinc non erat cur ipse a proposito desisterem; poterat tamen photographica illa editio, cuius de paucis exemplis sex supererant, nonnihil mihi utilitatis afferre. Impetrata igitur a nobilissimis Musei Britannici curatoribus venia, ipsum codicem, quem plerique vel digito tangere vetantur, studiose pertractavi maximamque Clementinorum partem manu mea descripsi. Praeterea illi, quo singulari erga me favore sunt, ipsius photographicae editionis exemplum dono mihi dederunt, quo melius varias antiquae scripturae rationes imitari et spatia quae litterae deperditae occupasse viderentur indicare possem.

Adhibitis igitur typis meis Sinaiticis quantum utriusque epistulae in codice Alexandrino superest ad litteram exscripsi inque Appendicem meam codicum celeberrimorum Sinaitici Vaticani Alexandrini anno 1867 recepi. Cuius libri exemplaribus intra paucos hos annos divenditis Clementinas eius partes singillatim nunc repetere placuit. Qua in repetitione etsi non eisdem quibus in Appendice typis usus sum, tamen similitudo ipsius libri antiqua manu scripti tanta conservata est ut accuratiora studia de singulis locis, inprimis eis qui propter lacunas dubii sunt, maiorem in modum adiuventur.

Nec vero frustra denuo post tot alios Clementina ista ex ipso codice edendi laborem in me suscepisse mihi videor. Nec enim pauca magnam legendi difficultatem habent sibique oculos exercitatissimos poscunt; rursus vitiositas ipsius antiquae scripturae praesumentem cogitatione id quod scribi debebat facile in errorem ducit. Unde videntur excusationem habere si qui legendo falsi sunt. Falsi autem sunt passim omnes ubi iam nihil dubii relictum est; alia quae prout sunt dubitationem habent, nunc demum probabili coniectura constitui poterunt. Ita, ut ex vitiis per duo haec saecula repetitis aliquid exemplorum afferamus, hucusque editum est prioris epistulae capite 49. ineunte: το μεγαλειον της καλλονης αυτου τις αρκει ως εδει ειπειν. In quibus quis non videt parum concinne scriptum esse τις αρκει ως εδει ειπειν? Scilicet hanc lectionem finxit Iunius, nec veram substituit quisquam eorum qui posterioribus curis toties eum correxerunt. In codice vero scriptum est: τις αρκετος εξειπειν, quae verba me quidem indice nihil dubii habent, licet mediae

litterae in membranam laceram incidant. Quae laceratio sane docet qui fieri potuerit ut omnes ante me fallerentur.* Eodem capite ineunte omnes editiones habuerunt τηρησατω, ipse vero codex ποιησατω. Rursus capite 50. ineunte male ex codice eruerant αν απαξιωση pro αν (ν supra scripto) καταξιωση, quo de loco vide commentarium. Similiter vitium inventum est ubi revera non est 1, 2 σκοσμημενοι. Omnino enim κεκοσμημενοι est. (Contra 1, 44 εδωκασιν legitur.) Etiam peius est quod 1, 21 λεγει γαρ πουν detectum est, quo loco punctum post που fefellit. Huc trahi etiam potest 1, 2 ubi αμαμνησικακοι ex codice protulerunt varieque commentati sunt. At est αμαμνησικακοι, syllaba prima inepte repetita. Constanter 2, 6 editum est απαντεσ pro παντεσ, item 1, 54 εν κω, quod satis obscuro loco legitur, pro εν χω. 1, 12 in verbis ο γαρ φοβοσ και [τρο] μοσ nemo vidit post και superesse ο, unde και ο τρομοσ edendum erat, nec magis visum est 1, 8 μετα ορκου pro μεθ ορκου, aut 2, 6, quod miror quum planissimum sit, τον κοσμον ολον pro τον ολον κοσμον. 1, 5. hucusque post βραβειον supplendum esse putarunt υπειχεν. υπεσχεν, απεσχεν. At superest -ξεν, quo nihil horum recte suppleri docetur. Item in ordine verborum errarunt qui 1, 20 εν ειρηνη και ομονοια ποιουνται ediderunt; hoc enim loco εν ομονοια και ειρηνη legitur. Ad 1, 30 male refertur in codice esse αγιον notatis ου litteris super ιο. At scriptum est αγιουν, ut recte iam Iacobsonus indicavit. Additis igitur litteris ου manu haud dubie et ipsa antiqua manifesto αγιου ουν scriptum est. Earum porro lectionum, ad quas in editionibus corrigendas accuratior spatii ratio valeat, exempla haec sunt: 1, 13 εαυτουσ προσ, cui lectioni εαυτουσ εισ praestat; 1, 32, ubi potius ιερεισ τε και λευιτασ quam ιερεισ και λευιτασ restituendum est: 1, 33 ubi non τη εαυτου προσταξει a spatio commendationem habet, sed τη εαυτου συνταξει. 1, 7 nec [βλεπω] μεν τι καλον eum spatio satis convenit nec [και προ]σδεκτον. 1, 56. vix παιδε[υει θεοσ], fortasse παιδευει θσ,** pro spatio legi potest, certe non potest παιδ. ο θεοσ. 2, 4. εν τ[οιου]τοισ edendum est, non εν τ[ου]τοισ. His unum tantum locum addamus, ubi intellectu difficile est quomodo potuerit errari. Locum dico 1, 53, ad quem apud Iacobsonum ex eoque apud plures editores haec leguntur: „αναβα[ντοσ]. Editores qui lineam sinistram του Ν censebant esse Ι, exhibent αναβαινοντοσ. At lacuna non nisi sex literas admittit; et tempus aoristi melius cum contextu congruit.“ Haec falsa sunt propterea quod αναβαι exeunte versu positum est absque ulla lacuna; lacuna vero solo ineunte versu proximo est. Quo tandem modo Ι exeunte versu eoque salvo nec obscuro positum pro priore parte litterae Ν haberi potuit?

Mentio autem hoc loco facienda est duarum editionum, quae brevi post Appendicem meam prodierunt, altera exeunte anno 1869 Londini et Cantabrigiae, altera Lipsiae ineunte anno 1870. Lipsiensis editio

* Ceterum hanc editionis Iacobsonianae priorumque omnium emendationem iam anno 1865, Cantabrigiae dum versabar, cum amicis meis Cantabrigiensibus communicavi, unde facile si quis post me codicem inspexit, candem lectionem confirmare poterat.

** ut idem codex 1, 21 ισχυι pro ισχυει habet.

debetur indefessis studiis viri clarissimi J. C. M. Laurent; Anglica clarissimo professori Cantabrigiensi J. B. Lightfoot. At utramque ita excolendam ut prioribus emendatiores prodirent, non minimum Appendix mea valuit. Tamen Lipsiensis editor iam dudum operam dederat ut locis mancis vel etiam corruptis probabili coniectura verum restitueret. Atque Anglicus editor meis uti emendationibus non satis habuit, sed tum per amicum editionem Iacobsonianam denuo cum codice conferendam curavit, tum ipse quae apud me differre a suis viderat ad codicem Londinensem exegit.* Quo factum est ut aliquoties rectius me scripturam codicis daret. Bis enim vitium codicis a me correctum vidit: 1, 35 et 1, 39. Illo enim loco non σωματοσ σου scriptum est, ut edidi et librarius scribere debebat, sed σωματοσ μοο. et altero loco σητορ τροποσ pro σητοσ τροποσ in codice est, quemadmodum Guilielmus Wright, a custodia librorum Mss. Musei Brit. et professor litterarum Arabicarum apud Cantabrigienses, vir mihi amicissimus, roganti rescripsit. Idem confirmavit 1, 57. potius cum Lightf. ωροειλα (i. e. ωροειλαρτο) quam mecum ωροσιλα (i. e. ωροσιλαρτο) legendum esse; malebat etiam 1, 15. κατηρωρτο quam κατηρουρτο, litteram υ aversae paginae tribuens, qua de lectione ipse Lightfoot: I looked several times and could not distinguish it. Aliis quoque locis, ut eo quem modo vidimus, testatur Lightf. scripturam codicis se non adsequutum esse, repetit tamen quod ipse legi. Cuiusmodi sunt 1, 51. τιροσ τωρ [το]υ αρτικ[ειμε]ρου 1, 50. χυ in verbis βασιλ. του χριστου 1, 42. secundum α in καταξιωθημερ „as Tisch. reads it, but I could not see distinctly".** Aliis denique locis aperte ille falsus est, confirmante meam lectionem Guilielmo Wright. 1, 6 enim legi mavult δαη αιδεσ, adnotans: „The second α begins a new line." At in codice sine dubio est δα ραιδεσ. 1, 11 ad κριθεισησ notat: as I read it, but Tisch. and Jacobs. give it κριθησησ. Errasse Lightfootum ipsa tabula photographica docet. Ibidem ετερογρωμοσ a Guil. Wr. confirmatur, Vansittart malebat ετερογρωμου, et Lightf. dicit: „The lest letter appeared to mo like σ with possibly γ superposed".

* Refert de ea re in Prolegg. pag. 24. hunc in modum: Before I was aware that Tisch. was engaged upon this facsimile, I had with a view to this edition procured a new and thorough collation of the text of these epistles through the kindness of Mr A. A. Vansittart, who at my request undertook the work; and we found that notwithstanding the labours of previous editors the gleanings were still a sufficient reward for the trouble. On the appearance of Tischendorf's facsimile, I compared it with Mr Vansittart's collation, and found that they agreed in the great majority of instances where there was a divergence from previous editors. (h. l. adscribit lectionem 1, 49 a me inventam τισ αρεςτοσ etc., de qua supra p. VI. diximus). Tum pergit: In some readings however they differed: and in such cases I have myself inspected the Ms (repeating the inspection at three different times, where the writing was much defaced), in order to get the result as accurate as possible. There still remain however a few passages where the Ms is so injured that it is impossible to determine the reading with certainty. Tischendorf's text contains several errors, which however are for the most part corrected in the preface. Quod vero addit, διακομιαρ pro διαρομιαρ a me datum esse, id quod non ex lectionis diversitate sed ex incuria transscribentis fluxit, id et ipsum dudum correxeram in nota m. Maio a. 1869 addita volumini I. Ni. Ti. ed. VIII. crit. mai. Prolegg. p. XX. Ibidem I, 40 τασ τε pro τασ δε „consulta rursus imagine photographica" substitueram.

** 1, 40 confulit Lightf. in editione εκελευσερ post επιτελειρ cum εκελευσερ post ατακτωσ. Dicit vero: „Tisch. deciphers ε . . . ευσερ. I have looked again and again, but could only read (and this doubtfully) the initial ε."

1, 36. vult „οσω̄ i. e. οσωμ" legi, non οσω. At id prorsus a vero abhorret, neque locus est totius codicis quo οσω̄ vel simile quid mediis in verbis pro οσωμ ponatur. De tribus locis 1, 12. 1, 43. 1, 53 vide commentarium.

Mira vero est, ut supra iam significavimus, scripturae antiquae vitiositas, qua re Alexandrinus codex aemulum se Sinaitici et Vaticani praebet. Exempla quaerenti instar omnium esse poterunt ΘΙ (non ut alii retulerunt οι) ΜΗ pro ει μη, εψεται pro οψεται, οταρ pro οταμ. Alia ex ingenti numero sunt τησ pro τασ, αλλασ pro αλλα, αδελφουσ pro αδελφου, λυχμομ pro λυχμοσ, αριθομ pro αριθμομ, εγγοισ pro εργοισ, καταλιλιασ pro καταλαλιασ, ποουμτεσ pro ποιουμτεσ, πιστισ pro πιστοσ, τελευτηκοτοσ pro τετελευτηκοτοσ, εξαιχμησ pro εξαιφμησ, κρυματα pro κυματα, μομ pro μομομ. Unde clarum fit, Alexandrinum pariter ac nobile illud antiquissimorum codicum par quod modo diximus, ab artifice scribendi eoque ut videtur Alexandrino Graecarum litterarum tantum non ignaro scriptum esse. Nihilominus ipse passim inter scribendum se correxisse videtur, quod emendationum et ratio et paucitas suadent, cf. infra ad 1, 20. 51 et alibi. Vix enim diorthotam hunc in modum officio suo functum esse crediderim. Ceterum cum scripturae vitiositate convenit interpunctio, quae saepissime ubi minime apta est invenitur, quemadmodum legitur αι αμαρτιαι· υμωμ, εξηλθεμ· εκ τησ γησ αυτου, τη εαυτου· δυμαμει. Inprimis versu exeunte punctum adponere scriptor amat, nulla sensus ratione habita. Ceterum puncta quibus scriptor usus est pleraque medium locum tenent, multo pauciora vel ad pedem vel ad caput litterae eius quae praecedit adposita sunt. Quae varietas ex mera scriptoris licentia fluxit, nec cum potestatis discrimine coniuncta est.

Quomodo auctor codicis inscripserit Clementis epistulas, non satis clarum est. Quod ut probabiliter definiri possit, quaerendum est quid eis de marginibus ubi titulorum locus erat perierit. Quod de prioris epistulae titulo superest, κοριμθιουσ α, id in priore quidem editione accurate eo ipso loco expressimus quem singulae litterae in codice habent. Hinc apparet quantum spatii ante κοριμθιουσ sit. Minus recte puncta a nobis notata sunt. προσ enim quod praecessit non seiungendum erat a κορ litteris. Non credibile est nil nisi προσ κοριμθιουσ α fuisse inscriptum. Spatii vero ratio omnino adiuvat κλημεμτοσ προσ κοριμθιουσ ᾱ statuentem. Quem titulum ipsa subscriptio prioris epistulae pag. 37. a nobis exhibita confirmat. Atque similiter habet index libris utriusque Testamenti in codice Alexandrino praepositus, ubi post αποκαλυψισ ιωαμμου legitur: κλημεμτοσ επιστολη α', κλημεμτοσ επιστολη β', omisso quidem eorum nomine ad quos epistulae illae datae sunt.

Dudum ab editoribus indicatum est inter fol. 9 (pagg. 33—36) et 10 (pagg. 37—40) desiderari folium. Quod quo iure primum a Iunio assertum esset quum quaerebat Iacobsonus, ita existimavit, Iunio „forte codicem conferre contigisse priusquam a bibliopego Anglico praescissus fuisset et in corio compactus." Haec mihi opinio perquam mira videtur. Quum enim omnium foliorum margines interiores abscissi sint, quid tandem sibi vult bibliopegi Anglici mentio? Certe hunc nemo suspicabitur eo temeritatis processisse ut folia

tam misere detruncaret. Sin vero iam tum soluta erant singula folia, nihil ad hanc rem bibliopegi Londinensis opus pertinet. Sed aliud est quo haec res ad liquidum perducitur, quod omnes huensque fugisse, et ipsum mirum est. Fuit enim, media ut puto aetate, qui singula folia numero notaret signis arabicis adhibitis. Horum signorum exteriore margine etiamnum plura cernuntur. Hinc folium 6 (pagg. 21—24. apud nos) numerum ١٣١ (131) habet, fol. 7 (pagg. 25—28) ١٣٢ (132), fol. 9 (pagg. 33—36) ١٣٤ (134), fol. vero 10 (pagg. 37—40) ١٣٦ (136). Quum igitur hi foliorum numeri ponebantur, pluribus certe abhinc saeculis, inter fol. 9 (pagg. 33—36) et 10 (pagg. 37—40) folium numero 135 notatum erat. Atque hoc unum periit; nec enim caussa est cur codicem tunc quum numeris arabicis signabatur ipso eo loco non integrum putemus fuisse.

Satis etiamnum apparet, primum versum alterius ad Corinthios epistulae minio scriptum esse; eodem modo initium prioris epistulae insignitum fuisse, quamvis paullo minus appareat, pro certo habeo.

In aetatem huius codicis rursus diligenter inquisivi, quum per duas fere hebdomades quotidie manibus eum tenebam. Etsi inveni aliquot loca quibus antiquissimae scripturae elegantia formis productis atque oblongis imminuitur, tamen non possum quin confirmem ab aetate codicum Sinaitici et Vaticani uno fere saeculo Alexandrinum abesse i. e. circa medium saeculum quintum videri scriptum.

Sed ab epistulis Clementis discedere non possum quin breviter dicam de codice Ferrarensi palimpsesto, quem longo abhinc tempore cum aliis tum mihi iniecta est spes ad Clementinas litteras valiturum. Quum anno 1843 Venetiae in bibliotheca S. Marci codicibus excutiendis operam dabam, unus e bibliothecariis Ferrarensibus obiter mecum communicavit, esse Ferrarae codicem palimpsestum antiquiore scriptura epistulam Clementis priorem continentem; se ipsum cum Angelo Maio examinasse, sed scripturam tantum non cum Londinensi consentire. Magno ex illo tempore desiderio thesauri Ferrarensis tenebar. Quod enim bibliothecarius nuntiaverat, confirmabat quodammodo Fridericus Blumo in Itinere Italico, cuius vol. 2. pag. 179 a Maiero antiquiorem illam codicis Ferrarensis scripturam detectam, et vol. 4. pag. 239 Carolo Witte auctore cum aliquot Gregoriorum et Chrysostomi scriptis Clementinum opus ibi contineri dicit. Augebat spem celeberrimus Professor Halensis, qui accuratiora roganti mihi rescripsit, non tam priorem quam alteram Clementis epistulam Ferrarae ante 40 annos se invenisse, nonnihil etiam descripsisse, descripta Thiloni tradidisse, apud quem quo devenerint latere. Hinc nuper i. e. anno 1866. Romam quum repetebam nihil antiquius habui quam ut Ferraram me conferrem. Librum exspectatissimum iam manu tenenti oblata est Angeli Maii quaedam de libris Mss. Ferrarensibus dissertatio, qua Clementinae epistulne a se inventae mentionem facit. Denique ipse ille bibliothecarius anni 1843, nunc canonicus, ex aede eius urbis cathedrali arcessitus est, qui cum Maio olim folia rescripta perscrutantem certe inscriptionem epistulae κλημεντοσ του ρωμησ suis se oculis vidisse asserebat. Hunc quem laudabnt titulum feliciter mox inveni. At usura falsi gaudii fruebar. Revera illud quidem ibi scriptum est: κλημεντοσ επισκοπου (unde του apud Maium fluxerat)

ρωμησ, sed praecedunt: βιοσ του αγιου μαρτυροσ, et sequuntur του μαρτυρησαντοσ etc. Huic vitae Clementis, in quam passim in actis sanctorum manu scriptis incidere me memini, cum epistulis eiusdem viri apostolici nihil commune esse, inter eruditos constat.

Adiunximus libro huic tabulam, qua scriptura codicis Alexandrini imagine photographica translata in lapidem expressa est. Redditi sunt loci tres: primus ex capite 9. prioris epistulae est: Διο ὑπακουσωμεμ τη μεγαλοπρεπει etc. Alter est ex eiusdem epistulae capite 5. et verba repraesentat celeberrima de itinere Pauli επι το τερμα τησ δυσεωσ. Tertius ex alterius epistulae capite 7. desumptus est: [καμ εγγυσ του στε] φαμου γενωμεθα. Ειδεμαι etc. Accedunt versuum aliquot initia ex paginis nostris 21 et 22. Quibus veteris scripturae exemplis docetur quanta passim, inprimis exeuntibus versibus, litterarum sit inaequalitas, proptereaque quam difficile saepe sit e spatio deperditarum litterarum coniecturam facere.

Scribebam Lipsiae medio mense Augusto anni 1872.

COMMENTARIUS.

De ea vocalium et diphthongorum permutatione quae a similitudine pronunciationis pendet maximeque cernitur in itacismis qui dicuntur, in antiquissimis libris plerisque frequentissima, non referemus singillatim in hoc commentario. Saepe autem permutantur η ι ει, quemadmodum legitur αιφμηδιουσ, ηυλησθησαμ, προστηθεισ, προσκλησεισ, ηληκημ, item καθικουσαμ, μυκτιρηζουσιμ: βραδειομ, λειπαρα, ειλεικριμεισ, επαγγελειασ, ηττομει, ερεισ pro εριϲ, ποιησειμ pro ποιησιμ, item υποδιγματωμ, πιστι, διωχθισαι, συγγεμιασ, ιλικριμωσ, σημιωσιμ, πειρομ: etiam (1, 1.) ξεμοισ pro ξεμησ. Nec minus inter se commutantur αι et ε, ut quaevis pagina docet, cuiusmodi sunt εποιειται, αιτοιμοι, οσταιωμ, παιδιομ pro πεδιομ, ευκλαιη, παραικβαιμωμ, αισταιωσ, ελαιουσ, δωραιωμ, αιπερομεμομ, γεμμεα, εξερετοι, ακερεοι, επεσεμ pro επαισεμ. Maiore neglegentia factum est quod aliquoties ο et ω et aliae litterae permutatae, litterae praetermissae, syllabae duplicatae vel omissae, tot denique alia scribendi vitia commissa sunt. Huius generis insigniora certe referendi consilium est.

I, 1. μομ]ιζομεμ: sic probabiliter iam dudum expleverunt lacunam. Nullum litterae quae ι praecessit vestigium est quod δυσοιζομεμ aut οικτιζομεμ reponere suadeat. De ξεμοισ pro ξεμησ iam relatum est. επιεικημ μ: apparet επιεικημ εμ scriptorem voluisse. Accusativi ut επιεικημ plures infra sequuntur. Hoc ipso capite habes ασφαλημ, cap. 14. ασεβημ, cap. 26. σαρκομ, atque cap. 29. ipsum επιεικημ redit. Pro πορευεσθαι recte correxerunt editores επορευεσθε.

I, 2. εδεδετο: sic codex. παρεδιδετο, διεδιδετο, εξεδετο in Novo Testamento ex antiquissimis codicibus edidimus. Malebat Laurent εδιδετο propter εγιμετο quod sequitur. Postea sequitur πεποιηθησεωσ. Pro αμαμμησικακοι aute me αμαμμησικακοι legerant.

I, 3. codex δοθη et τησ πομηρασ pro εδοθη et τασ πομηρασ. Item απεγαλακτισεμ, pro quo iam Iunius απελακτισεμ substituendum censuit.

I, 4. ζηλοσ pro δια ζηλοσ, rursus δια ζηλοσ pro ζηλοσ scriptum est.

I, 5. φθομο[μ οι μεγι]στοι: sic Birrio praeeunte plerique. Idem proposuit αριστοι et κρατιστοι, Lightf. καλλιστοι. Spatii ratione κρατιστοι et καλλιστοι magis quam αριστοι et μεγιστοι commendantur. Equidem haud scio an και οι pro οι proponam. στυλ[οι εδιω]χθησαμ nihil dubitationis habet. Quod vero sequitur, θαματο[υ ηλθομ], ut cum Wottono plerique scripserunt, Laurent cum θαματο[υ εσταθομ] commutavit; nec enim ηλθομ illud certissimum videtur. Quintus versus αποστολου[σ. ο πετρ] expleri solet, ac vix aliud nomen substitui posse videtur. Tamen non ita scribi solet ut πετρ exeunte versu, οσ ineunte ponatur. Non dubium est ουχ ε[μα ου]δε δυο. Primae litterae post ουχ dimidia fere pars etiamnum superest. Eadem ratio est litterae η post υπ. (Lightf. „I could discern traces of a letter, but these might belong equally well to an ε or an η“). Propterea rectissime υπ[ημεγκεμ] scribi videtur. Post ζηλομ recte και ο perisse Iacobsonus statuit. Versu 11. post βραβιομ membrana abscissa est neque litterae quae sequebatur vestigium superest, eo vero qui sequitur versu certum est ζεμ. Nec aliter de utroque loco post me Lightf. Nec igitur απεσχεμ cum Iunio nec υπεσχεμ cum Wottono aut υπειχεμ scribi potest. Quod Laurent et Lightf. proposuerunt, υπεδειζεμ, et ipse probo. Versu 12. post φορεσασ nihil legi potest: id quod confirmat Lightf. Ex ipsa tabula photographica apparet nihil membranae post φορεσασ superesse quod φ contineat. Probabiliter tamen [φυγα]δευθεισ restitutum videtur. Iunius παιδευθεισ, Coteler. ραβδευθεισ voluerat. De verbis επι το τερμα cf. tabulam nostram. επι satis perspicuum et certissimum est.

I, 6. δαμαϊδεσ και διρκαι: ita omnino codex habet, ut iam supra vidimus. Confirmavit etiam Guil. Wright. Errarunt Wordsworth et Lightf. qui δαη αιδεσ pro δαμαϊδεσ legisse sibi videbantur. Falsissimum est quod scripsit Lightf.: The second α begins a new line.“ Ceterum liberrima coniectura Wordsw. Clementem μεαμιδεσ παιδισκαι scripsisse voluit, id quod recepit Lightf.

I, 7. υπομμησκομ[τεσ]: sic. Codex σεμμομ τ[et]σεωσ. Proposuit Iunius τ[ησ] [αγιασ κλη]σεωσ. Haud male. Quod Millius proposuit, τ[ελειω]σεωσ, ita emendandum est ut scribatur: τ[ησ] [τελειω]σεωσ. Id quod Lightf. recepit. Laurent maluit τ[ησ] [του θυ κλη]σεωσ, at haec spatium excedunt. Versu 2. praeeunte Iunio plerique dant: [βλεπω]μεμ. At id non explet spatium. Rectius Lightf. [γιμωσκω]μεμ, vel potius [Γιμωσκω]μεμ. Quod Laur. coniecit, [καταμοησω]μεμ, nimium litterarum praebet. Versu 3. pro spatii ratione scripsi

[και τι προ]σδεκτον pro Iunii coniectura [και προ]σδεκτον. Lightf. [και ευπρο]σδεκτον. Versu 7. πατρ]ι αυτου scripsimus praeeunte Bleekio aliisque. Pessime ante αιμα suppleverant. Sed πατρ]ι ad explendum spatium non satis est si πρι, quo compendio scriptor plerumque utitur, positum statuimus. Tum rectius cum Lightf. και πρ]ι substituitur. At legitur etiam πατροσ plene pag. 8. versu 16. Ineunte versu 10. αμελθ]ωμεν et αμ]ωμεν proposuerunt. Illud iusto plus, hoc iusto minus litterarum habere videtur. Illud ferri nequit nisi certe Λμελθ]ωμεν fuisse statuamus; αμ]ωμεν certe cum αμει]ωμεν commutandum esset.

I, 8. versu 8. linea super ουνου ita ut edidimus revera in codice posita est.

I, 9. πιστισ: scribi debebat πιστοσ.

I, 11. κριθησησ: sic omnino codex, quod iam diximus a Guil. Wright confirmatum. Male Lightf. κριθεισησ. Ibidem ετερογνωμοσ (pro γνωμονοσ) est, ut iam Iacobsonus legerat. Vansittart legit ετερογνωμου, falsus aversa pagina, unde teste Wr. υ in ευρεθη translucet.

I, 12. εκπεφθεντων: sic. Pagina 8, 1 sqq. satis ambigitur de explendis lacunis. Versu 1. plerumque editur [ανδρεσ προσ σε ηλ]θον. Vix recte. Lightf. proposuit: [ιδου εισηλ]θον. Ego praetulerim: [προσ σε εισηλ]θον. Tum τησ[γησ ημων] εξαγαγε non cum Lightf. in τησ[γησ· συ ουν] εξαγαγε mutandum puto. Vix dubia quae sequuntur: βα-[σιλευσ ου]τωσ, εισηλθον [οι δυο αν]δρεσ, προσ με [αλλα ταχε]ωσ. Versibus vero 7 et 8. malo πορευον[ται· ουχ] υποδεικνυουσα αυτοισ ε[κεινουσ] cum Cotelerio quam πορευον[ται· οδον] υποδ. αυτοισ ε[ναντιαν] cum Iunio, quem etiam Lightf. secutus est. Litterae K exeunte v. 8. non superest est nisi altera pars, quam Lightf. posse etiam litterae N esse opinatus est. οτι [κσ ο θσ] υμων recte iam Iunius dedit, item υμιν [την πο]λιν ταυτην. και ο[τρο]μοσ: ita in codice. Male hucusque articulum praetermiserant edd. τοτοεγοσ: pro το στεγοσ sive το τεγοσ. Illud στεγοσ eo commendatur quod scriptor ex στ inepte το fecisse videtur. Alterum qui praeferunt, duplicatum το omissa littera τ ante εγοσ volunt. Sequitur autem σου, non ου, ut ab aliis assertum est.

I, 13. εν αυτη: scribi debebat εν αυτω. εαυ[τουσ ει]σ: sic potius pro spatio scribendum quam, ut cum Iacobsono ediderunt, εαυ[τουσ προ]σ.

I, 15. Pro κολληθωμεν videtur primum κολλωθωμεν scriptum fuisse, sed ipse se scriptor correxit. κατηρωντο: vide supra. Dederam in ed. priore κατηρουντο, ad quod Lightf. notavit „I looked several times and could not distinguish it.“ Tamen Guil. Wr. confirmavit ω, non ου. Versu 9. paginae 10. αναστησομεν scriptum pro αναστησομαι sive -σομε.

I, 16. εψεται: miro vitio pro οψεται. In μακροβιον videtur ι ex α correctum. ελθοντοσ: ita codex pro ελθοντεσ.

I, 17. ταπεινοφρωνων: sic. κατηγ[: plerumque dederunt κατηγ[ορων λεγει]. Lightf. praefert κατηγ[ορει λεγων]. Deinde ρυπ[ου ουδ ει] edi solet. Potest tamen etiam ρυπ[ου ουδ αν] vel potius cum

Laurent adhibito Iob. 14, 4 sq. ρυϖ[ου εαμ και] scribi. Postea recte Iunius ολω [τω οικω], Colomesius τησ [υϖηρε]σιασ αυτου, Wottonus α[ιγυϖτομ] δια. Reliqua iam recte Iunius: και των [αικι]σματωμ, κακε[ιμοσ], εμ[εγα]λορημομησεμ, ε[κ τησ] βατου, διδο[με]μου et ϖεμϖ[εισ].

I, 18. ϖλυμεισ: sic codex.

I, 19. ταϖειμοφρομομ: plerique praeeunte Iunio correxerunt ταϖειμοφρομ. Rectius Laur. et Lightf. -φρομουμ. Ibidem αλλασ vitiose scriptum pro αλλα.

I, 20. κρυματα, ταγαισ, μεθοϖωριμοι: ita codex. Praeterea mira neglegentia edi consuevit εμ ειρημη κοι ομομοια ϖοιουμται, quum codex praebeat εμ ομομοια και ειρημη ϖοι. Altero ordine eadem verba paullo post scripta sunt.

I, 21. Pessime opinati sunt ϖουμ pro ϖου· in codice scriptum esse. Confuderant punctum quod sequitur cum μ. Ibidem est λυχμομ: sic pro λυχμοσ, item εγκαυχωμεμοι pro -μοισ.

I, 23. εξαιχμησ: sic codex, paullo ante εξεφμησ.

I, 24. αμισταται ηι[: „Post η edidimus ι, quod satis apparet. Est autem potius prior pars litterae **H** quam **M**.“ Ad haec Lightf. notavit: „I could only discern a stroke which might as well belong to a μ as to an η; and the parallelism of the clauses suggests the omission of the article“. Quod de parallelismo an recte senserit dubito. Praecedunt: κατα και[ρομ], ubi Lf. mavult [ρουσ], ημερ[α και]μυξ, δηλουσ[ιμ·]. Sequuntur επερ[χεται] βλεϖωμ]εμ τουσ. Pro [βλεϖωμ]εμ Iunius invito spatio [ιδωμ]εμ dederat. Post ο σποροσ vero cum Iunio ϖασι δηλομ suppleri posse recte negavit Iacobsonus. Ipse praeeunte Wottono κοκκου voluit. Quod vide ne sine articulo post ο σποροσ legi nequeat, ut recte monuit Lightf. Hinc Lightf. τησ γησ proposuit, cui et spatium et contextus conveniunt. Sequuntur εξηλ[θεμ ο σ]ϖειρωμ. Tum vero [και βληθε]μτωμ edunt. At sunt plures litterae quam spatium capit; quapropter και omittendum videtur. Certa vero videntur ϖε[ϖτωκεμ] et δι[αλυεται], quorum prius Iunius dedit, alterum (adhibito Theophilo ad Autolyc. 1, 13) Millius. η μεγα[λειοτ]ησ debetur Wottono, [αμισ]τησιμ et ϖλει[ομα] αυξει iam apud Iunium leguntur, pariter ac quae sequuntur [ιδω]μεμ, [γιμ]ομεμομ, [το]ϖοισ.

I, 25. μομογεμησ: sic, item τελευτηκοτοσ, βασταζομ et διομευει, cuius loco primus Clericus διαμυει reposuit.

I, 29. αριθομ: sic, omisso μ.

I, 30. αγιου ουμ: in codice est αγιουμ (non ut alii voluerant αγιομ), suprascripto ipsa prima manu ου inter ι et ου, unde fit αγιου ουμ. Pro αγμουσ Cotelerius proposuit αμαγμουσ, Colomesius, quem plerique secuti sunt, λαγμουσ. Pro εδεηθη scribi debebat εδοθη.

I, 31 et 32. ϖεϖοιθησ[εωσ γιμω]σκωμ iam Iunius, item ηδε[ωσ εγεμε]το, ταϖειμοφρ[οσυμησ], ϖροσ [λαβαμ], εδοθ[η αυτω], ῑλικριμ[ωσ], εϖιγμωσεται [το με]γαλεια, δεδομε[μωμ]. Iacobsonus vero recte αυ[του δι αδελ]φομ proposuit pro Iunii coniectura αυτου φευγωμ αδελ]φομ. Versu vero 9. cum Lightf. scribendum του [ιηλ̄· εαμ]; non est enim

cur ει pro εαμ cum reliquis praeferatur. Versu vero 13. post εξ αυτων (quod cum Iunio corrigendum αυτου) γαρ scribe ιερει[ς τε] και. Editores priores omiserant τε invito spatio. Mecum facit Lightfoot. Pro ημερας versu 30. corrigendum ημετερας, item v. 34. τους απ pro του απ.

I, 33. lacunas huius partis probabiliter expleverunt Wottonus et Iunius. Hic enim dedit περιεχον[τος αυ]την, ηδρασεν [επι το]ν, βου[λημα]τος, εν αυ[τη ξ]ωα, ille explevit συ[νεσει διεκο]σμησεν, τε [διεχω]ρισεν, egregie adiuvante Iohanne Damasceno in Parallelis sacris. Vide ed. Lequien II, 310. Versu vero 7. paginae 21. τη εαυτου [συντ]αξει legendum censui pro eo quod invito spatio edi solet προσταξει. Lightf. nuper proposuit etiam [διατ]αξει et [επιτ]αξει. Eo vero versu qui sequitur spatium docet non aliud in codice scriptum fuisse quam θαλασ[σαν κ]αι τα. Si quis θαλασσαν τε και τα mavult, ut Lightf., non dat sed emendat scripturam codicis. Paullo post codex εγγοις pro εργοις praebet. Praeterea ο posterius in υπογραμμον videtur ex α ipsa prima manu restitutum esse.

I, 34. codex λιτουργουν pro λειτουργουν.

I, 35. μεταλαβωμεν: ε posterius super ο eraso positum videtur. Ante πιστεως post διανοια ημων Iunio videbatur δια inserendum esse, quod multis placuit. καταλιλιας: ita codex pro καταλαλιας. Idem habet φιλοξενιαν, quod emendationem flagitat. Paullo post sequitur μον pro μονον. Versu 6. pag. 23. επι στοματος μου post alios a me in ed. 1. datum est (vide supra); sed σου pro μου debebat dari. Paullo post εξοβαλλες codex pro εξεβ. et αδελφους σου pro αδελφου σου.

I, 36. δια τουτου: ita prima manu ex δια τουτο effectum Pro οσω (ante διαφορωτερον) per manifestum errorem a Lightf. codex οσω̅ praebere dicitur, qua de re iam supra diximus. Iam Iunius restituit κ[αι την κατα]σχεσιν, τ[ης γης], αυ[τον καθου] εκ, αν [θω τους]εχθρ., υποποδιο[ν των πο]δων. De ea lacuna quae sequitur ita statuendum est, ut ουναε[χθροι] possit scriptum fuisse, sed spatio satis convenienter etiam κυ addi potest, non item αυτου. Sequitur αντιτασσ[ομενοι]. Post alterum θεληματι sat spatii est ut αυτου (vel etiam ΤΟΥΘΥ scriptum fuisse dixeris. Minime vero a Wottono θυ̅ aut ab Iacobsono ι ad lacunae finem adhuc cerni poterat; in eandem enim membranae partem ea verba incidunt, qua abscissa perierunt quae versibus eis qui antecedunt et qui sequuntur desiderantur. In quam notam editionis meae prioris Lightf. dicit: „The Ms is correctly read by Tisch. — Having regard to the context, αυτου is better than του θυ̅ —".

I, 37. Nihil dubii habent ανδ[ρες αδελ]φοι, εκτενεια]ς εν τοις] αμωμοις, προσταγμασιν [αυτου], στρα[τευο]μενους, η[μων]. De εκτ[vero mihi sic videtur. In codice primum scriptum erat εκτως. Post vero, idque nescio an ad ipsum scriptorem referam, ex ι facto γ atque inter ε et κ suprascripto ι correctum est ευεικτως. Quae de primis syllabis dixi probavit Lightf. „So far I agree with Tisch." Tum vero pro ω, cuius priorem partem oculis me adsequutum scripseram, ipsi

potius ıı ante oculos erat, unde ευεικτικωσ scriptum fuisse concluserat. Addit tamen: „But the Ms is so worn, that it is impossible to speak confidently. The lacuna seems too great for a single letter, and this again is an obiection to ευεικτωσ, the reading of Tisch. But the uneven length of the lines diminishes the force of this objection.“ Mihi quidem ab opinione mea non discedendum videtur, quae eo etiam confirmatur quod ευεικτωσ, non item ευεικτικωσ, Graecis dicebatur.

I, 38. μη τμμελειτω: ita codex. Iunius (etiam Lightf.) μη ατημελειτω, alii μη ωλημμελειτω, μητ' αμελειτω substituendum censuerunt. Post σαρκι quot litterae perierint difficile dictu est, quum versus non eodem modo exeant et alter altero saepe longior sit. Magis tamen convenire videtur ητω vel εστω (Laurent) quam Noltii σιγατω. Aliena vero a codicis scriptura Hilgenfeldii ratio σαρκι και [αυτοσ] μη αλαζ. Ea quae sequuntur: γινωσ[κων] [οτι ετ]εροσ, [αυτω] την εγκρ., αναλογι[σωμ]εθα, ποιοισ [υλησ] εγ., και τι[νεσ ει]σηλθαμεν, [ωσ εκ τ]ου ταφου, [ο ποιη]σασ, [ειση]γαγεν, [προ]ετοιμασασ, iam Iunii studiis debentur.

I, 39. μυκτιριζουσιν: sic. σητον τροποσ pro σητοσ τροπον. Vide supra. δυνασθαι (25, 36): σ extra lineam ab ipso scriptore positum. Videtur igitur primum omisisse. κακων: maiore ex parte rasuram occupat. Rursus ipse se scriptor correxit.

I, 40. ε[κε λ]ευσεν: vide supra.

I, 41. συνειδησιν: sic pro συνειδησει, item καταξιωθημεν pro κατηξιωθημεν. Adnotat Lightf.: „as Tisch. reads it, but I could not see distinctly.“

I, 42. καθεσταναι: sic.

I, 43. κεκοσμημενω: ita codex pro -μενη. Post ωσαυτωσ Maur. Schmidt, probantibus Hilgenfeldo et Laurentio, perisse ωσ statuit. Iam Iunius praeivit ανδρων [και επε]δειξατο, [τασ σφρα]γιδασ, τη[ν σκηνην] του. Versu 4. paginae 28. nunc edidi προε[, antea cum omnibus prioribus editoribus προσ[dederam. In ipso codice utrum C an Є praecedat lacunam, certo definiri nequit (id quod confirmat Lightf. „apparently the traces of the last letter visible might belong equally well to an ε as to a σ“), quum media litterae pars in ipsam lacunam incidat. Bene vero notatur a Lightf. non recte προσηνεγκεν siue τασ articulo legi. Praetulerim igitur προε[φερεν τασ] ραβδουσ vulgatae coniecturae προσ[ηνεγκεν] ραβδ. Postea spatii ratio non obstat quominus η ρ[αβδοσ του] ααρων cum Lightf. probemus. Plerique sine του locum dederunt. Post εχουσα punctum perisse puto, proptereaque [addidi. Sequuntur βεβλ[ασ-τηκυια], απ[οσγνω], μελλειν [εσεσθαι], ακ[αταστα]σια, ουτω[σ εποι]ησεν, τ[ο ονο]μα, μονου [θυ], quae nullam dubitationem habent.

I, 44. του χυ: ita codex pro του κυ. μεταξυ: sic. επινομην: ita codex. Lightf. cum Turnerio non male επινομην reponit. Alii επιλογην, επιστολην, επιτροπην, αποδομην, ετι νομον proposuerunt. εδοκαστιν: ita codex. Item μεμαρτυρημενοισ et μεταγαγετε pro μεμαρτυρημενουσ et μετηγαγετε.

I, 45. περι[ ]ανηκοντων. Solet cum Iunio post περι suppleri μη. Sed non male Ligthf. εσται i. e. εστε pro imperativo habet propterea que των,

non μη, post περι supplevit. εμ[κυπτε]τε cum Iunio editur. Idem proposuit τασ αληθειασ [ρησεισ] πνευματοσ του αγιου, idque qui sequuti sunt editores omnes receperunt. Sed recte Lightf. eo offendit quod πνευματοσ του αγιου non facile dictum reperias; articulum vero inter ρησεισ et πνευματοσ quominus addamus, spatium impedit. Ipse τασ αληθειασ [τασ του] πνευμ. τ. αγ. proposuit. At nec sic Clementis scriptura restituta mihi videtur. επιτασθαι: sic codex pro επιστασθε. Deinde cum Iunio [οτι ου]δεν et παραπε[ποιη]μενον scribendum est. Minus vero recte idem [ου γαρ ε]υρησετε. Certe propter spatii penuriam cum Laur. substituendum esset [ουχ ε]υρ. Sed praefero Lightfooti coniecturam πον vel, ut ipse edidit, ποτε ευρ. Sequitur αποβε[βλημ]ενουσ, item [εδι]ωχθησαν. Pro μιαρων Lightf. corrigendum censet μιαρον. Fortasse recte. Paullo post subsequitur ειπομεν pro ειπωμεν. στυητοι: ita codex pro στυγητοι. Pro επαφροι Laur. correxit εγγραφοι, quod etiam Hilgenf. et Lightf. probarunt. Antea alii aliter.

I, 47. ηττον: sic, idque ipsum Lightf. retinuit. A plerisque cum Davisio ηττονα substitutum.

I, 48. ων in αμεπνγϋϊων prima manu rescriptum est. διακριακρισει: sic, male repetitis litteris ακρι. Qua de re minime dubito. Olim invito codice εν δικαια κρισει edebatur. At nec Iacobsonus loci rationem satis perspexit. „Ego quidem", inquit, (ed. IV. pag. 182.) „quum Codicem acrius inspicerem, διακ . ιακρισιν cernere visus sum, verisimillimumque duxi duas priores syllabas repetitas fuisse per eandem festinationem et incuriam quibus debemus accusativum pro dativo, quem sensus plane postulat. Librario indocto γνωσιν proxime praecedens fraudi forsitan fuit. Sed pergamena in hac parte MSti tam trita, tam commaculata est, ut nemo sanorum pro certo hoc vel illud statuere audeat." Lightf. sic ad meam lectionem: „as read by Tisch." „As far as the σ he appears to me to have deciphered the Ms correctly. Iacobs. instead of σει reads it σιν. This seemed to me more like the traces in the Ms, but I could not see it distinctly".

I, 49. ποιησατω: per errorem hucusque omnes τηρησατω. Lightf. me sequitur, sed notat: So Tisch. reads the Ms. Other collators give it τηρησατω. I could not satisfy myself. On the first two inspections I inclined to τηρησατω, but on the last to ποιησατω. τισ αρκετοσ εξειπειν: sic codex, ut primus vidi pro eo quod omnes ediderant τισ αρκει ωσ εδει ειπειν. Nec hoc nec ποιησατω ad ed. photographicam conferre licet, uterque enim locus squalore obtectus est. Ipsa vero scriptura minime dubia. In verbis τισ αρκει etc. suspicati certo sunt editoris principis errorem Millius et Wottonus, sed Iacobsonus errorem etiam confirmavit. Scripsit enim in ed. 4. 1863. p. 183. ad verba αρκει ωσ εδει: „Millius et Wottonus mirantur quomodo istas tres voces eruerit Iunius, quippe quae plane fugerant a MSto. Mihi autem, summa qua potui cura Codicem inspicienti, visum est harum vocum reliquias tenuissimas quidem adhuc exstare." Praeterea vide supra.

I, 50. ευρ[εθηναι] iam praeivit Iunius. ουσ αν καταξιωση: sic codex, ν in αν eadem scripturae elegantia supra lineam suppleto. Falsi sunt qui αωαξιωση eruerant. Videntur κ pro ν suprascripto habuisse, τ pro ω. Adnotat Lightf.: „Tisch. seems to have rightly deciphered the Ms ουσακαταξιωση, though the superscribed ν is not distinct.“ Lacuna quae sequitur plerumque sic expletur ut scribatur [ο θσ· ευχωμε]θα ουν. Fortasse melius propter ipsum spatium Lightf.: [ο θσ· δεωμε]θα. Deinde cum dubitatione Wottonus proposuit αω[ο του ελε]ουσ. Sed videtur rectum vidisse. Sine dubio erraverat Iunius qui [ειναι αμ]ουσ dabat. Sequuntur Iunii coniecturae: αγαπη [ζωμεν] διχα et ανθρω[πινησ] αμωμοι. Non satis vero de lacuna post παςα constat. Equidem non possum quin repetam, verba απο (αω) αδαμ (vel αω αρχησ), quae suadente Clemente Alexandrino post παςαι Cotelerius addi voluit, non impediri spatii ratione. Plus quam παςαι, quibus litteris Lightf. acquiescit, scriptum fuisse pro certo habeo. Sequuntur: παρη[λθον], τελειωθεν[τεσ], εχο[υσιν]. Has lacunas excipit οι φανερ[. Spatii rationi satisfit supplendo ουν, ut φανερ[ουν]ται ponamus; sed nec φανερ[ωθησον]ται prorsus excluditur, quum minutioribus litteris scribi potuerit. Lightf. φανερ[οι εσο]ται praefert. Haud male, nisi quod apud Clem. Alex. eadem verba cum φανερωθησονται citantur. οσον οσ[ον]: litterae ο post οσ altera pars superest. τα [προσ]ταγματα: praeivit Iunius. τασ αμαρτιασ: post hanc vocem membrana scissa est nec quicquam litterarum superest. Hinc iam Wottonus non sequi ημων statuit. Quod rectum videtur, licet dissentiat Iacobsonus. μακαριοι: sic.

I, 51. τινοσ των [το]υ αντικ[ειμε]νου: rursus non adsequutum codicis scripturam se dicit Lightf. Quamvis quae dedi repetat, tamen an recte lecta sint dubitat. Sed in eundem modum iam Wottonus legerat. Emendatione vero veteris scripturae vix opus est. [συγ]γνωμ[ην]: litterarum γνωμ pars superior in codice superest, quapropter de vera lectione vix dubito. Dubitat vero Lightf. et dicit: „It would therefore be better to supply the lacuna otherwise, ελεουσ τυχειν or αφεθηναι, or perhaps αωοθεσθαι. Tisch. indeed believes that he sees the lower part of the letters γνωμ, but I looked again and again and cannot identify a single letter.“ αικιαισ: hoc ex οικιαισ, quod primum dederat, ipse scriptor effecit. Hinc est etiam quod α inter et ι paullulum spatii expressimus; ad sinistram enim litterae ο partem emendatum est, hac ipsa parte ad α adhibita. Lightf. correctionem non vidit. ων το [κρι]μα: sic Iunius, item θα[νατοσ] [κατεπιεν α]υτουσ, η στρα[τια αυτ]ου et ηγουμε[νοι αιγ]υπτου. Quod vero sequitur, και οι [αναβα]ται Wottono debetur. Tum codex οι pro ου habet, quemadmodum iam Iunius correxit ου δι αλλην τινα [αιτια]ν. Eiusdem ad normam editur: θαλασσαν [ερυθρ]αν, item δια [το σκλ]ηρυνθηναι, ασυ[νετου]σ καρδιασ, praeeunte vero Wottono [τα σημ]εια [και] τα.

I, 53. επιστασ[θε τα]σ, [και εγκε]κυφατε, του θυ· εισ α[ναμνησιν: haec omnia Iunii sunt. Ante

μωΰσεωσ — ut in ed. priore accurate expressimus — punctum idque medium esse positum, non ι, non possum quin denuo affirmem, licet nec Lightf. nec Gu. Wright a Iacobsono dissentiant, qui quidem praeeunte Wottono ι videre sibi visus est. Sane possit verbi sive λαβετε sive δεχεσθε syllaba ultima per αι scriptum credi, vel etiam, quod praeter δεχεσθε (Laur. maluit αγαγετε) a Lightf. commendatur, λελεκται vel simile quid coniici. At in ipso codice, ut superest, nihil antecedit voci μωΰσεωσ nisi punctum. αμαβαι[μοντοσ ει]σ το: sic omnino edendum; αμαβαντοσ enim opinatus scriptum fuisse Iacobsonus prorsus falsus est, ut iam supra docuimus. αι etiam in ed. photogr. planum est. μηστεια [και ταπειν]ωσει: ita iam Iunius. Lacuna quae sequitur vel ο θεοσ· μωΰσῃ vel ο κυριοσ· μωΰσῃ expleri potest, utrumque enim spatio conveniens est, ita ut scriptum fuerit: [οκσ· μωΰ]σῃ, vel [οθσ· μωΰ]σῃ. Post καταβηθι ex LXX et Barnab. 4. recte reponunt [το ταχοσ], item τησ οδου post ταχυ εκ, tum [εποιησα]μ, [και ειπε]μ κυριοσ. [εωρακα] τομ etc. Excunte pagina 33. [Ειπεν δε μ]ωΰσησ et [αφεσ την] αμαρτιαμ.

I, 54. εμ χω: sic est in codice, non ut omnes ante me ediderant εμ κυριω. Loci obscuritate facile falli poterat Iunius et qui eum sequuti sunt. Tamen nec Wottonus nec alius quisquam satis diligenter examen codicis repetiit. Paullo post codex τοπωσ pro τοποσ.

I, 55. επετελεσαντο: sic codex. επιτελεσαντο apud Iacobsonum editionis mendum.

I, 56. ελαιοσ: sic. LXX ελαιομ. ουκ οψεται: ita codex pro ουχ αψεται. Exeunte capite haec habes, iam a Iunio data: πολυ [το σπερμα σου], ωσπερ [το παμβο]ταμομ, ελευσ[η δε εμ τα]φω, ωριμο[σ κατα και]ρομ, ωσ[περ θημω]μια, σ[υγκομι]σθεισα, αγαπη[τοι οτι] υπερασπ., τ[οισ παιδευ]ομενοισ, δ[ι]σπο[του· και γαρ]. Quae sequitur lacuna, non satis spatii praebet ut cum Wottono recte scribatur παιδε[υει ο θσ]. Substituendum aut παιδε[υι θσ] aut παιδε[υει] tantum. Sequitur ex Iunii coniectura εισ τ[ο νουθετ]ηθηναι. At id vix recte, quum syllabae non ita dirimi soleant. Requiritur potius simile verbum ac πτο[ηθηναι.

I, 57. haec cum LXX edi solent: προνσομα[ι ΰμι]μ, [δε ΰμα]σ, επ[ειδη εκαλουμ], υπηκουσα[τε και εξετει]νομ, ου [προσειχετε], επο[ιειτε εμασ], εμ[οισ ελεγχοισ], τοιγα[ρουμ καγω], αππολει[α επιγελασο]μαι, δε [ηνικα αμ] ερχ., ολεθρο[σ και ωσ αμ α]φικηται, θ[ορυβοσ η δε] κατ., κ[αταιγιδι πα]ρη, ΰμ[ιμ θλιψισ] και, γ[αρ οταμ επι]καλ., [ουκ εισα]κουσομ., ζητ[ησουσιμ] με, ευρη[σουσιμ], [τομ δε φο]βομ, προειλα[ντο ουδε], προσεχ[ειμ βουλαισ], εμου[σ ελεγχουσ], τη[σ εαυτωμ], [και τησ εαυτωμ] ασεβειασ, πλησθησομ[ται]. In his quod sexto loco est, επο[ιειτε εμασ], dixi in editione priore vix explere spatium, propterreaque τασ εμασ pro τασ proposui. Lightf. maluit εποιειται scriptum statuere. Certo τασ illud non commendatur eo quod non apud LXX invenitur. Praeterea αλλα quod praecedit primus ex codice hausi. Edd. priores omnes αλλ. Versu 40. paginae 36. οταν in cod. est pro οταμ. Versu 46. antea προσιλα[

edideram. De quo iam supra pag. VIII. a me dictum est. Quamvis pro natura loci inter CI et ЄI fluctuari possit, tamen ad normam LXX omnino ει praeferendum est.

I, 59. αμιπεμψατε: scribi debebat αναπεμψατε. απαγγελλωσιν: λ ipsa prima manu ut edidimus supra lineam suppletum est.

II, 1. ωσπερ μικρων: Lightf. ωσ περι μι. corrigendum duxit. Ποι ουν: ita codex. Corrigendum Ποιον ουν. ελπιδαν εχοντεσ: corrigendum εχοντασ.

II, 3. versu 38. paginae 39. ο cum spiritu invenitur, quemadmodum in ed. priore accuratissime expressimus. Sic fere: Ō. Simile quid etiam in aliis eiusdem aetatis codicibus, qui ab usu accentuum spirituumque alieni esse solent, a me inventum est. Prorsus erravit Lightf., qui eum in modum ον compendio expressum esse notavit. In similem errorem eum 1, 36. lineolae specie falsum incidisse, iam supra pag. VIII. indicatum est.

II, 4. αλλ ο ποιων: sic codex, non ut edi solet αλλα etc. αυτων post εν τοισ εργοισ: sic pro αυτον. εν τ[οιου]τοισ: ita pro ratione spatii scribendum est, non [του]τοισ. Post ομολογωμεν, ubi nihil litterarum superest, crediderim rectius suppleri αυτον quam τον θ̄ν. Ceterum ad membranae iacturam, quam h. l. pariter atque tot aliis locis codex fecit, minime pertinebat bibliopegi Anglici studium, ut Iacobsonus suspicatus est. ταυτα υμων πρασσοντων: invito codice Iacobsonus et plerique ημων pro ῦμων dederunt.

II, 5. επιθυμει: sic pro επιθυμειν.

II, 6. τον κοσμον ολον: hucusque miro errore ab omnibus τον ολον κοσμον editum. Οιομεθα: sic. Postea εν τη αιχμαλωσια̅, manifesto errore.

II, 7. ει μη: h. l. ΘΙ pro ЄI in codice esse iam supra monuimus. Pro αιων, quod praecedit, multi αγων haud male substituerunt, item multi maluerunt θεωμεν pro θωμεν. Pro παντεσ post δυναμεθα omnes edd. invito codice απαντεσ hucusque dederunt.

II, 9. οι πουντεσ: corrigendum οι ποιουντεσ.

II, 11. ασ ουκ: scribi debebat, ut in promptu est, ασ ουσ ουκ. Paginae 44. v. 8 sqq. frustra est quod laborarunt in definiendis aliquot additamentis versuum 8 et 10 interlinearibus: quae res inprimis Wottoni ingenium exercuit, quo duce nonnulli editores ημεισ δε υιοι ημεραν et εωρακαμεν ετι ediderunt. At in hac certe re verum iam vidit Iacobsonus. Sunt enim illa nihil aliud nisi maculae litterarum a diversa pagina acceptae. Neque tamen illae cum Iacobsono ab „atramento adhuc humido“ diversae paginae derivandae sunt. Simili modo nuper in edendis Bibliis Vaticanis Angelus Maius lapsus est ad Hebr. 7, 21., μεταμελημθησεται pro μεταμεληθησεται emendatione primae manus factum esse opinans, quum μ illud non esset nisi inversa littera ex adverso scripta, ut in Novo Test. Vaticano meo ad eum locum in commentario Prolegomenis inserto docui.

[ΠΡΟC] ΚΟΡΙΝΘΙΟΥC Α

Η εκκλη]σια του θ̅υ̅ η παροικουσα ρωμημ]τη εκκλησια του θ̅υ̅ τη παροικου]ση κοριμθομ· κλητοισ ηγιασμεμ]οισ εμ θεληματι θ̅υ̅ δια του κ̅υ̅ ημ]ωμ ι̅υ̅ χ̅υ̅·

Χαρισ υ]μιμ και ειρημη απο παμτοκρατο]ροσ θ̅υ̅ δια ι̅υ̅ χ̅υ̅ πληθυμθειη·

Δια τασ]αιφμηδιουσ και επαλληλουσ γεμομ]εμασ ημιμ συμφορασ και περι]πτωσεισ· αδελφοι· βραδειομ μομ]ιζομεμ επιστροφημ πεποιηκεμ]αι περι των επιζητουμεμωμ πα]ρ υμιμ πραγματωμ αγαπητοι· τ]ησ τε αλλοτριασ και ξεμοισ τοισ εκλεκτοισ του θ̅υ̅· μιαρασ· και αμοσιου στασεωσ·

Ημ ολιγα προσωπα προπετη και αυθαδη ϋπαρχομτα εισ τοσουτομ· απομοιασ εξεκαυσαμ· ωστε το σεμμομ και περιβοητομ· και πασιμ α̅μ̅οισ αξιαγαπητομ ομομα υμω̅· μεγαλωσ βλασφημηθημαι· τισ γαρ παρεπιδημησασ προσ ϋμασ· την παμαρετομ και βεβαιαμ ϋμω̅ πιστιμ ουκ εδοκιμασεμ·

Την τε σωφρομα και επιεικη μ χω ευσεβειαμ ουκ εθαυμασεμ· και το μεγαλοπρεπεσ τησ φιλοξεμιασ ϋμωμ ηθοσ ουκ εκηρυξεμ· και την τελειαμ και ασφαλη γνωσιμ ουκ εμακαρισεμ· απροσωποληπτωσ γαρ παμτα εποιειται·

Και τοισ μομοισ του θ̅υ̅ πορευεσθαι ϋποτασσομεμοι τοισ ηγουμεμοισ ϋμωμ· και τιμημ την καθηκουσαμ απομεμομτεσ τοισ παρ ϋμιμ πρεσβυτεροισ μεοισ τε μετρια και σεμμα μοειμ επετρεπετε γυμαιξιμ τε εμ αμωμω και σεμμη και αγμη συμειδησει παμτα επιτελειμ παρηγγελλετε· στεργουσασ καθηκο̅τωσ τουσ αμδρασ εαυτωμ· εμ τε τω καμομι τησ ϋποταγησ ϋπαρχουσασ τα κατα τομ οικομ σεμμωσ οικουργειμ εδιδασκετε παμυ σωφρομουσασ· παμτεσ τε εταπειμοφρομειτε· μηδε μ αλαζομευομεμοι ϋποτασσομεμοι μαλλομ η υποτασσ]ομτεσ· ηδιομ διδομτεσ η λαμβαμ]ομτεσ· τοισ εφοδιοισ του θ̅υ̅ αρκ]ουμεμοι και προσεχομτεσ τουσ

λογουσ αυτου· επιμελωσ εστερ
μσμενοι ητε τοισ σπλαγχμοισ·
Και τα παθηματα αυτου ημ προ οφθαλ
μωμ ῡμωμ· ουτωσ ειρημη βαθεια·
και λειπαρα εδεδετο πασιμ· και ακο
ρεστοσ ποθοσ εισ αγαθοποιϊαμ και
πληρησ π̄ν̄σ αγιου εκχυσισ επι παμ
τασ εγιμετο μεστοι τε οσιασ βουλησ
εμ αγαθη προθυμια μετ ευσεβουσ
πεποιηθησεωσ· εξετειματε τασ χει
ρασ ῡμωμ προσ τομ παμτοκρατορα θ̄μ̄
ῑκετευομτεσ αυτομ ῑλεωσ γεμεσθαι·
ει τι ακομτεσ ημαρτετε· αγωμ ημ
ῡμιμ ημερασ τε και μυκτοσ ῡπερ πα
σησ τησ αδελφοτητοσ εισ το σωζε
σθαι μετ ελαιουσ και συμειδησεωσ
τομ αριθμομ τωμ εκλεκτωμ αυτου·
ειλεικριμεισ· και ακερεοι ητε· και
αμαμμησικακοι εισ αλληλουσ·
πασα στασισ· και παμ σχισμα βδελυκτο̄
ῡμιμ επι τοισ παραπτωμασιμ τοισ
πλησιομ επεμθειτε· τα ῡστερημα
τα αυτωμ ῑδια εκριμετε· αμεταμε
λητοι ητε· επι παση αγαθοποιϊα·
αιτοιμοι εισ παμ εργομ αγαθομ·
Τη παμαρετω και σεβασμιω πολιτεια
κεκοσμημεμοι παμτα εμ τω φοβω
αυτου επετελειται τα προσταγματα
και τα δικαιωματα του κ̄ῡ επι τα πλα
τη τησ καρδιασ ῡμωμ εγεγραπτο
πασα δοξα· και πλατυσμοσ δοθη υμῑ·
Και επετελεσθη το γεγραμμεμομ
> εφαγεμ και επιεμ· και επλατυμθη·
> και επαχυμθη· και απεγαλακτισεμ
> ο ηγαπημεμοσ·
Εκ τουτου ζηλοσ και φθομοσ και ερισ·
και στασισ· διωγμοσ· και ακαταστα
σια· πολεμοσ· και αιχμαλωσια·
Ουτωσ επηγερθησαμ οι ατιμοι
επι τουσ εμτιμουσ· οι αδοξοι επι
τουσ εμδοξουσ· οι αφρομεσ· επι
τουσ φρομιμουσ· οι μεοι επι τουσ
πρεσβυτερουσ·
Δια τουτο πορρω απεστιμ η δικαιο
συμη· και ειρημη· εμ τω απολειπῑ
εκαστομ τομ φοβομ του θ̄ῡ· και εμ
τη πιστι αυτου αμβλυωπησαι· μηδε
εμ τοισ μομιμοισ τωμ προσταγματω̄·
αυτου πορευεσθαι· μηδε πολιτευ
εσθαι κατα το καθηκομ τω χ̄ω̄· αλλα
εκαστομ βαδιζειμ κατα τασ επιθυμιασ

CLEM. AD CORINTH. I, 2—3.

αυτου τησ ϖομηρασ· ζηλομ αδικω̅
και ασεβη· αμειληφοτασ δι ου και
θαματοσ εισηλθεμ εισ τομ κοσμο̅
> Γεγραϖται γαρ'· ουτωσ· και εγεμετο
> μεθ ημερασ ημεγκεμ καϊμ αϖο τω̅
> καρϖωμ τησ γησ θυσιαμ τω θω̅·
> και αβελ'· ημεγκεμ και αυτοσ αϖο τω̅
> ϖρωτοτοκωμ τωμ ϖροβατωμ· και
> αϖο τωμ στεατωμ αυτωμ· και εϖιδε̅
> ο θσ̅ εϖι αβελ'· και εϖι τοισ δωροισ αυτου
> εϖι δε καϊμ· και εϖι ταισ θυσιαισ αυτου
> ου ϖροσεσχεμ· και ελυϖηθη καϊμ λια̅·
> και συμεϖεσεμ τω ϖροσωϖω αυτου
> Και ειϖεμ ο θσ̅ ϖροσ καϊμ· ϊματι ϖερι
> λυϖοσ εγεμου· και ϊματι συμεϖεσε̅
> το ϖροσωϖομ σου· ουκ εαμ ορθωσ
> ϖροσεμεγκησ· ορθωσ δε μη διεληϲ·
> ημαρτεσ ησυχασομ· ϖροσ σε η αϖο
> στροφη αυτου· και συ αρξεισ αυτου·
> Και ειϖεμ καϊμ ϖροσ αβελ'· τομ αδελφο̅
> αυτου· διελθωμεμ εισ το ϖαιδιομ·
> Και εγεμετο εμ τω ειμαι αυτουσ εμ τω
> ϖαιδιω αμεστη καϊμ εϖι αβελ'· τομ
> αδελφομ αυτου και αϖεκτειμεμ αυτο̅·
Ορατε αδελφοι· ζηλοσ και φθομοσ·
αδελφοκτομιαμ κατειργασατο·

Δια ζηλοσ ο ϖατηρ' ημωμ ϊακωβ'· αϖε
δρα αϖο ϖροσωϖου ησαυ του αδελφου
αυτου· ζηλοσ εϖοιησεμ ϊωσηφ'·
μεχρι θαματου διωχθημαι· και με
χρι δουλειασ εισελθειμ·
Ζηλοσ φυγειμ ημαγκασεμ μωϋσημ
αϖο ϖροσωϖου φαραω βασιλεωσ·
αιγυϖτου· εμ τω ακουσαι αυτομ αϖο
του ομοφυλου· τισ σε κατεστησεμ
κριτημ η δικαστημ εφ ημωμ μη αμε
λειμ με συ θελεισ· ομ τροϖομ αμει
λεσ εχθεσ τομ αιγυϖτιομ·
Ζηλοσ ααρωμ και μαριαμ'· εξω τησ
ϖαρεμβολησ ηυλισθησαμ·
Δια ζηλοσ δαθαμ και αβειρωμ ζωμτασ
κατηγαγεμ εισ αδου δια το στασιασαι
αυτουσ ϖροσ τομ θεραϖομτα του
θυ̅ μωϋσημ· δια ζηλοσ δαδ'· φθομο̅
εσχεμ· ου μομομ ϋϖο τωμ αλλοφυ
λωμ· αλλα και ϋϖο σαουλ'· βασιλεωσ ισ̅λ'·
εδιωχθη· αλλ ϊμα τωμ αρχαιωμ ϋϖο
διγματωμ ϖαυσωμεθα· ελθωμεμ
εϖι τουσ εγγιστα γεμομεμουσ αθλη
τασ· λαβωμεμ τησ γεμεασ ημωμ·
τα γεμμεα υϖοδειγματα·

Δια ζηλομ και φθομο[μ
στοι και δικαιοτατοι στυλ[
χθησαμ· και εωσ θαματο[
λαβωμεμ προ οφθαλμω[
τουσ αγαθουσ αποστολου[
οσ δια ζηλομ αδικομ· ουχ [ε
δε δυο· αλλα πλειομασ ὑπ[η
μομουσ· και ουτω μαρτυ[
επορευθη εισ τομ οφειλ[
τοπομ τησ δοξησ· δια ζηλο[μ
παυλοσ ὑπομομησ βραβιομ[
ξεμ επτακισ δεσμα φορεσασ[
δευθεισ· λιθασθεισ· κηρυξ'· γ[
μεμοσ· εμ τε τη αματολη και ε[
δυσει· το γεμμαιομ τησ πιστεωσ
αυτου κλεοσ ελαβεμ· δικαιοσυμη̅
διδαξασ ολομ τομ κοσμομ· και επι
το τερμα τησ δυσεωσ ελθωμ· και
μαρτυρησασ επι τωμ ηγουμεμω̅
ουτωσ απηλλαγη του κοσμου και
εισ τομ αγιομ τοπομ επορευθη·
ὑπομομησ γεμομεμοσ μεγιστοσ
ὑπογραμμοσ·
Τουτοισ τοισ αμδρασιμ οσιωσ πολι
τευσαμεμοισ· συμηθροισθη πολυ
πληθοσ εκλεκτωμ· οιτιμεσ πολ
λαισ αικιαισ· και βασαμοισ δια ζη
λοσ παθομτεσ· ὑποδειγμα καλλι
στομ εγεμομτο εμ ημιμ·
Δια ζηλοσ διωχθισαι γυμαικεσ δα
μαΐδεσ· και διρκαι· αικισματα δειμα
και αμοσια παθουσαι· επι τομ τησ πι
στεωσ βεβαιομ δρομομ κατημτη[
και ελαβομ γερασ γεμμαιομ αι ασθε
μεισ τω σωματι·
Ζηλοσ απηλλοτριωσεμ γαμετασ αμ
δρωμ· και ηλλοιωσεμ το ρηθεμ
ὑπο του πατροσ ημωμ αδαμ'· τουτ[
μυμ οστουμ εκ τωμ οστεωμ μ[
και σαρξ'· εκ τησ σαρκοσ μου·
Ζηλοσ και ερεισ· πολεισ μεγαλασ
κατεστρεψεμ· και εθμη μεγαλα
εξεριζωσεμ·
Ταυτα αγαπητοι ου μομομ ὑμασ
μουθετουμτεσ επιστελλομεμ
αλλα και εαυτουσ ὑπομιμησκομ[
εμ γαρ τω αυτω εσμεμ σκαμμα[
και ο αυτοσ ημιμ αγωμ επικει[
Διο απολειπωμεμ τασ κεμασ· [κ
ματαιασ φρομτιδασ· και ελθω[
επι τομ ευκλαιη και σεμμομ τ[

αγιασ κλη]σεωσ ημων κανονα·
. . . . . .]μεν τι καλον και τι τερπνο̅·
και τι προ]σδεκτον ενωπιον του ποι
ησαντ]οσ ημασ·
Ατενισ]ωμεν εισ το αιμα του χυ̅·
και ϊδ]ωμεν ωσ εστιν τιμιον τω θω̅
πατρ]ι αυτου· οτι δια την ημετεραν
σωτ]ηριαν εκχυθεν· παντι τω κο
σμ]ω μετανοιασ χαριν υπηνεγκεν
. . . ωμεν εισ τασ γενεασ πασασ·
και] καταμαθωμεν· οτι εν γενεα·
κα]ι γενεα· μετανοιασ τοπον εδω
κ]εν ο δεσποτησ τοισ βουλομενοισ
επιστραφηναι επ αυτον·
Νωε εκηρυξεν μετανοιαν· και οι
ϋπακουσαντεσ εσωθησαν·
Ϊωνασ νινευΐταισ καταστροφην
εκηρυξεν· οι δε μετανοησαντεσ
επι τοισ αμαρτημασιν αυτων εξι
λασαντο τον θν̅ ϊκετευσαντεσ·
και ελαβον σωτηριαν· καιπερ αλλο
τριοι του θυ̅ οντεσ·
Οι λιτουργοι τησ χαριτοσ του θυ̅
δια πνσ̅ αγιου· περι μετανοιασ ελα
λησαν· και αυτοσ δε ο δεσποτησ
των απαντων περι μετανοιασ
ελαλησεν μετα ορκου· ζω γαρ εγω
λεγει κσ̅· ου βουλομαι τον θανατο̅
του αμαρτωλου ωσ την μετανοια·
προστιθεισ και γνωμην αγαθην·
μετανοησατε οικοσ ιηλ̓ απο τησ
ανομιασ ϋμων· ειπον τοισ ϋϊοισ
του λαου μου· εαν ωσιν αι αμαρτι
αι ϋμων απο τησ γησ εωσ του ουνου̅·
και εαν ωσιν πυρροτεραι κοκκου
και μελανωτεραι σακκου· και επι
στραφητε προσ με εξ ολησ τησ καρ
διασ· και ειπητε πε̅ρ· επακουσο
μαι ϋμων ωσ λαω αγιω·
Και εν ετερω τοπω λεγει ουτωσ·
λουσασθαι· και καθαροι γενεσθαι
αφελεσθαι τασ πονηριασ απο τω̅
ψυχων υμων· απεναντι των οφθαλ
μων μου· παυσασθαι απο των πο
νηριων ϋμων· μαθετε καλον ποι
ειν· εκζητησατε κρισιν· ρυσασθαι
αδικουμενον· κρινατε ορφανω·
και δικαιωσατε χηρα· και δευτε και
δ]ιελεχθωμεν λεγει· και εαν ωσιν
αι] αμαρτιαι· ϋμων ωσ φοινικουν
ωσ] χιονα λευκανω· εαν δε ωσιν

› ϖσ κοκκιμομ· ϖσ εριομ λευκαμϖ·
› και εαμ θελητε και εισακουσητε μου·
› τα αγαθα τησ γησ φαγεσθαι· εαμ δε
› μη θεληται μηδε εισακουσητε μου
› μαχαιρα ϋμασ κατεδεται· το γαρ'· στο
› μα κυ̅ ελαλησεμ ταυτα·
Παμτασ ουμ τουσ αγαϖητουσ αυτου
βουλομεμοσ μεταμοιασ μετασχειμ·
εστηριξεμ τϖ ϖαμτοκρατορικϖ
βουλημτι αυτου·
Διο ϋϖακουσϖμεμ τη μεγαλοϖρεϖει
και εμδοξϖ βουλησει αυτου· και ϊκε
ται γεμομεμοι του ελαιουσ· και τησ
χρηστοτητοσ αυτου ϖροσϖεσϖμε̅·
και εϖιστρεψϖμεμ εϖι τουσ οικτειρ
μουσ αυτου· αϖολιϖομτεσ τημ μα
ταιοϖομιαμ· τημ τε εριμ· και το εισ
θαματομ αγομ ζηλοσ·
Ατεμισϖμεμ εισ τουσ τελειωσ λιτουρ
γησαμτασ τη μεγαλοϖρεϖει δοξη·
αυτου· λαβϖμεμ εμωχ οσ εμ ϋϖα
κοη δικαιοσ ευρεθεισ μετετεθη·
και ουχ ευρεθη αυτου θαματοσ·
Νωε ϖιστοσ ευρεθεισ δια τησ λιτουρ
γιασ αυτου· ϖαλιγγεμεσιαμ κοσμϖ
εκηρυξεμ· και διεσωσεμ δι αυτου
ο δεσϖοτησ τα εισελθομτα εμ ο
μομοια ζϖα εισ τημ κιβωτομ·
Αβρααμ· ο φιλοσ ϖροσαγορευθεισ·
ϖιστισ ευρεθη· εμ τϖ αυτομ ϋϖη
κοομ γεμεσθαι τοισ ρημασιμ του
θυ̅· ουτοσ δι ϋϖακοησ εξηλθεμ·
εκ τησ γησ αυτου· και εκ τησ συγγε
μιασ αυτου· και εκ του οικου του
ϖατροσ αυτου· οϖωσ γημ ολιγημ·
και συγγεμειαμ ασθεμη· και οικο̅
μικρομ καταλιϖωμ κληρομομη
ση τασ εϖαγγελειασ του θυ̅· λεγει γαρ
› αυτϖ· αϖελθε εκ τησ γησ σου και
› εκ τησ συγγεμειασ σου· και εκ του
› οικου του ϖατροσ σου εισ τημ γημ
› ημ αμ σοι δειξϖ· και ϖοιησϖ σε
› εισ εθμοσ μεγα· και ευλογησϖ σε
› και μεγαλυμϖ το ομομα σου· και εση
› ευλογημεμοσ· και ευλογησϖ τουσ
› ευλογουμτασ σε· και καταρασομαι
› τουσ καταρωμεμουσ σε· και ευλογη
› θησομται εμ σοι ϖασαι αι φυλαι τησ
› γησ· και ϖαλιμ εμ τϖ διαχωρισθη
μαι αυτομ αϖο λωτ'· ειϖεμ αυτϖ ο θσ̅·
› αμαβλεψασ τοισ οφθαλμοισ σου

> ϊδε απο του τοπου ου νυν συ ει προς
> βορραν· και λιβα· και ανατολας· και θα
> λασσαν· οτι πασαν την γην ην συ
> ορας· σοι δωσω αυτην και τω σπερ
> ματι σου εως αιωνος· και ποιησω
> το σπερμα σου ως την αμμον της γης·
> ει δυναται τις εξαριθμησαι την αμ
> μον της γης· και το σπερμα σου εξα
> ριθμηθησεται·
> Και παλιν λεγει· εξηγαγεν ο θ̅ς̅ τον αβρα
> αμ'· και ειπεν αυτω· αναβλεψον εις
> τον ουρανον· και αριθμησον τους
> αστερας· ει δυνηση εξαριθμησαι αυ
> τους ουτως εσται το σπερμα σου·
> επιστευσεν δε αβρααμ'· τω θ̅ω̅ και
> ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην·

Δια πιστιν και φιλοξενιαν εδοθη
αυτω ϋιος εν γηρα· και δι ϋπακοης·
προσηνεγκεν αυτον θυσιαν τω θ̅ω̅·
προς εν των ορεων ων εδειξεν
αυτω· δια φιλοξενιαν και ευ
σεβειαν λωτ'· εσωθη εκ σοδομων·
της περιχωρου πασης κριθεισης
δια πυρος· και θειου· προδηλον ποι
ησας ο δεσποτης οτι τους ελπιζο̅
τας επ αυτον ουκ εγκαταλειπει·

Τους δε ετεροκλινεις ϋπαρχοντας
εις κολασιν και αικισμον τιθησι̅·
συνεξελθουσης γαρ αυτω της γυ
ναικος· ετερογνωμονος ϋπαρχουσης
και ουκ εν ομονοια· εις τουτο ση
μειον ετεθη· ωστε γενεσθαι αυτη̅
στηλην αλος εως της ημερας ταυ
της· εις το γνωστον ειναι πασιν·
οτι οι διψυχοι· και οι διστασοντες
περι της του θ̅υ̅ δυναμεως εις κρι
μα· και εις σημειωσιν πασαις ταις
γενεαις γινονται·

Δια πιστιν και φιλοξενιαν εσωθη
ρααβ'· η πορνη· εκπεμφθεντων γαρ
ϋπο ι̅η̅σου του του ναυη κατασκο
πων εις την ϊεριχω· εγνω ο βασι
λευς της γης οτι ηκασιν κατασκο
πευσαι την χωραν αυτων· και εξε
πεμψεν ανδρας τους συλληψομε
νους αυτους οπως συλλημφθεν
τες θανατωθωσιν·

Η ουν φιλοξενος ρααβ'· εισδεξαμε
νη αυτους εκρυψεν εις το ϋπερω
ον ϋπο την λινοκαλαμην·

Επισταθεντων δε των παρα του βασι

λεωσ· και λεγοντων·[
θων· οι κατασκοποι τησ[
εξαγαγε αυτουσ· ο γαρ βα[
τωσ κελευει·
Η δε απεκριθη εισηλθον[
δρεσ ουσ ζητειτε προσ με[
ωσ απηλθον· και πορευον[
ϋποδεικνυουσα αυτοισ εκ[
Και ειπεν προσ τουσ ανδρασ· γ[
σκουσα γινωσκω εγω· οτι[
ϋμων παραδιδωσιν ϋμιν[
λιν ταυτην· ο γαρ φοβοσ και ο[
μοσ ϋμων επεπεσεν τοισ κα[
κουσιν αυτην· ωσ εαν ουν γεν[
λαβειν αυτην ϋμασ διασωσατε
με και τον οικον του πατροσ μου·
Και ειπαν αυτη· εσται ουτωσ ωσ
ελαλησασ ημιν· ωσ εαν ουν γνωσ
παραγινομενουσ ημασ· συναξεισ
παντασ τουσ σουσ ϋπο το τεγοσ
σου· και διασωθησονται· οσοι γαρ
εαν ευρεθωσιν εξω τησ οικιασ·
απολουνται· και προσεθεντο αυ
τη δουναι σημειον· οπωσ κρεμα
ση εκ του οικου αυτησ κοκκινον
προδηλον ποιουντεσ οτι δια του
αιματοσ του κ̄ῡ· λυτρωσισ εσται
πασιν τοισ πιστευουσιν και ελπι
ζουσιν επι τον θ̄ν̄·
Ορατε αγαπητοι ου μονον πιστισ
αλλα προφητεια εν τη γυναικι
γεγονεν· ταπεινοφρονησωμε̄
ουν αδελφοι· αποθεμενοι πασᾱ
αλαζονιαν· και τυφοσ· και αφρο
συνην· και οργασ· και ποιησωμε̄
το γεγραμμενον·
Λεγει γαρ· το π̄ν̄α το αγιον· μη καυχα
› σθω ο σοφοσ εν τη σοφια αυτου·
› μηδε ο ϊσχυροσ εν τη ϊσχυϊ αυτο[
› μηδε ο πλουσιοσ εν τω πλουτω αυ
› του· αλλ η ο καυχωμενοσ εν κ̄ω̄
› καυχασθω· του εκζητειν αυτον
› και ποιειν κριμα· και δικαιοσυν[
Μαλιστα μεμνημενοι των λογων
του κ̄ῡ ῑῡ· ουσ ελαλησεν διδασκω[
επιεικιαν· και μακροθυμιαν·[
› τωσ γαρ' ειπεν· ελεατε ϊνα ελεηθ[
› τε· αφιετε ϊνα αφεθη ϋμιν· ω[
› ποιειτε ουτω ποιηθησεται ϋμ[
› ωσ διδοτε· ουτωσ δοθησεται[
› ωσ κρινεται ουτωσ κριθησε[

CLEM. AD CORINTH. I, 12—13.

. . . .]ηστευεσθαι ουτωσ χρη
στευθη]σεται ϋμιν· ω μετρω με
τρειτε] εν αυτη μετρηθησεται ϋμι.
Τ]αυτη τ]η εντολη και τοισ παραγγελ
μασιν] τουτοισ· στηριξωμεν εαυ
τουσ ει]σ το πορευεσθαι υπηκοουσ
. . .]σ τοισ αγιοπρεπεσι λογοισ αυ
του τ]απειμοφρομουντεσ·
Φησ]ιν γαρ· ο αγιοσ λογοσ· επι τινα
επι]βλεψω· αλλ η επι τον πραυν και
ησ]υχιον· και τρεμοντα μου τα λογια·
Δι]καιον ουν και οσιον ανδρεσ αδελ
φοι· ϋπηκοουσ ημασ μαλλον γενε
σθαι τω θ̅ω̅· η τοισ εν αλαζονια·
και ακαταστασια μυσερου ζηλουσ·
αρχηγοισ εξακολουθειν· βλαβην
γαρ· ου την τυχουσαν, μαλλον δε
κινδυνον ϋποισομεν μεγαν·
εαν ριψοκινδυνωσ επιδωμεν
εαυτουσ τοισ θεληιμασιν των ανων·
οιτινεσ εξακοντιζουσιν εισ ερι·
και στασισ· εισ το απαλλοτριωσοι
ημασ του καλωσ εχοντοσ·
Χρηστευσωμεθα αυτοισ κατα την
ευσπλαγχνιαν· και γλυκυτητα·
του ποιησαντοσ ημασ·
Γεγραπται γαρ χρηστοι εσονται οικη
τορεσ γησ· ακακοι δε ϋπολειφθη
σονται επ αυτησ· οι δε παρανο
μουντεσ εξολεθρευθησονται
απ αυτησ· και παλιν λεγει· ϊδον
ασεβην ϋπερυψουμενον· και αι
περομενον ωσ τασ κεδρουσ του
Λιβανου· και παρηλθον και ϊδου
ουκ ην· και εξεζητησα τον τοπο
αυτου και ουχ ευρον· φυλασσε ακα
κιαν· και ϊδε ευθυτητα· οτι εστιν
ενκαταλιμμα ανω ειρηνικω·
Τοινυν κολληθωμεν τοισ μετ ευ
σεβειασ ειρηνευουσιν· και μη τοισ
μεθ υποκρισεωσ βουλομενοισ
ειρηνην· λεγει γαρ που· ουτοσ ο
λαοσ τοισ χειλεσιν με τιμα· η δε
καρδια αυτων πορρω απεστιν απ ε
μου· και παλιν τω στοματι αυτων
ευλογουσαν τη δε καρδια αυτων
κατηρωντο·
Κ]αι παλιν λεγει ηγαπησαν αυτον τω
στοματι αυτων· και τη γλωσση αυ
τ]ων εψευσαντο αυτον· η δε καρδια
α]υτων ουκ ευθεια μετ αυτου·

> ουδε επιστωθησαν εν τη διαθη
> κη αυτου· αλαλα γενηθητω τα χει
> λη τα δολια· γλωσσαν μεγαλορημο
> να· τουσ ειποντασ την γλωσσαν
> ημων μεγαλυνωμεν· τα χειλη
> ημων παρ ημιν εστιν τισ ημων
> κσ εστιν απο τησ ταλαιπωριασ των
> πτωχων· και απο του στεναγμου
> των πενητων· νυν αναστησομεν
> λεγει κσ θησομαι εν σωτηρια παρ
> ρησιασομαι εν αυτω·

Ταπεινοφρονουντων γαρ εστιν
ο χσ· ουκ επαιρομενων επι το ποι
μνιον αυτου·

Το σκηπτρον τησ μεγαλωσυνησ
του θυ ο κσ ημων χσ ισ· ουκ ηλθεν
εν κομπω αλαζονιασ ουδε ϋπερη
φανιασ· καιπερ δυναμενοσ· αλλα
ταπεινοφρονων· καθωσ το πνα
> το αγιον περι αυτου ελαλησεν· φη
> σιν γαρ κε τισ επιστευσεν τη ακοη
> ημων· και ο βραχιων κυ τινι απεκα
> λυφθη· ανηγγιλαμεν εναντιον
αυτου ωσ παιδιον· ωσ ριζα εν γη δι
ψωση· ουκ εστιν ειδοσ αυτω ουδε
δοξα· και ειδομεν αυτον· και ουκ ει
χεν ειδοσ· ουδε καλλοσ· αλλα το ει
δοσ αυτου ατιμον· εκλιπον παρα το
ειδοσ των ανων· ανοσ εν πληγη
ων και πονω· και ειδωσ φερειν
μαλακιαν· οτι απεστραπται το προ
σωπον αυτου· ητιμασθη· και ουκ ε
λογισθη· ουτοσ τασ αμαρτιασ ημω·
φερει· και περι ημων οδυναται· και
ημεισ ελογισαμεθα αυτον ειναι εν
πονω· και εν πληγη και εν κακωσει
αυτοσ δε ετραυματισθη δια τασ αμαρ
τιασ ημων· και μεμαλακισται δια
τασ ανομιασ ημων παιδια ειρηνησ
ημων επ αυτον τω μωλωπι αυτου
ημεισ ιαθημεν παντεσ ωσ προβατα
επλανηθημεν· ανοσ τη οδω αυτου
επλανηθη· και κσ παρεδωκεν αυ
τον υπερ των αμαρτιων ημων· και
αυτοσ δια το κ κακωσθαι ουκ ανοι
γει το στομα· ωσ προβατον επι σφα
γην ηχθη· και ωσ αμνοσ εναντιον
του κειραντοσ αφωνοσ· ουτωσ ου
κ ανοιγει το στομα αυτου εν τη τα
πεινωσει· η κρισισ αυτου ηρθη·
την γενεαν αυτου τισ διηγησεται

CLEM. AD CORINTH. I, 15–16

οτι αιρεται απο τησ γησ η ζωη αυτου
απο των ανομιων του λαου μου
ηκει εισ θανατον· και δωσω τουσ
πονηρουσ αντι τησ ταφησ αυτου·
και τουσ πλουσιουσ αντι του θα
νατου αυτου· οτι ανομιαν ουκ ε
ποιησεν· ουδε ευρεθη δολοσ εν
τω στοματι αυτου· και κσ βουλεται
καθαρισαι αυτον τησ πληγησ εαν
δωτε περι αμαρτιασ η ψυχη ῡμω·
οψεται σπερμα μακροβ ι ον· και
κσ βουλεται αφελειν απο του πο
νου τησ ψυχησ αυτου δειξαι αυτω
φωσ· και πλασαι τη συνεσει δικαι
ωσαι δικαιον ευ δουλευοντα πολ
λοισ· και τασ αμαρτιασ αυτων αυτοσ
ανοισει δια τουτο αυτοσ κληρο
νομησει πολλουσ· και των ἴσχυ
ρων μεριει σκυλα· ανθ ων παρεδο
θη εισ θανατον η ψυχη αυτου· και
τοισ ανομοισ ελογισθη· και αυτοσ
αμαρτιασ πολλων ανηνεγκεν·
και δια τασ αμαρτιασ αυτων παρεδοθη·

Και παλιν αυτοσ φησιν· εγω δε ειμι
σκωληξ'· και ουκ ανοσ ονειδοσ
ανων· και εξουθενημα λαου· παν
τεσ οι θεωρουντεσ με εξεμυκτη
ρισαν με ελαλησαν εν χειλεσιν
εκεινησαν κεφαλην· ηλπισεν
επι κν ρυσασθω αυτον· σωσατω
αυτον οτι θελει αυτον·

Ορατε ανδρεσ αγαπητοι· τισ ο ῦπο
γραμμοσ ο δεδομενοσ ημιν· ει γαρ
ο κσ ουτωσ επαπειμοφρονησεν
τι ποιησωμεν ημεισ· οι ῦπο τον
ζυγον τησ χαριτοσ αυτου δι αυτου
ελθοντοσ· μιμηται γενωμ. θα·
κακεινων οιτινεσ εν δερμασιν
αγειοισ· και μηλωταισ περιεπατη
σαν κηρυσσοντεσ την ελευσιν
του χ̄υ· λεγομεν δε ηλιαν· και ελι
σαιε· ετι δε και ῐεζεκιηλ'· τουσ προ
φητασ· προσ τουτοισ· και τουσ μεμαρ
τυρημενουσ· εμαρτυρηθη μεγα
λωσ αβρααμ'· και φιλοσ προσηγορευ
θη του θυ· και λεγει ατενιζων εισ
την δοξαν του θυ ταπεινοφρονων
εγω δε ειμι γη και σποδοσ·

Ετι δε και περι ῐωβ' ουτωσ γεγραπται·
ῐωβ'· ην δικαιοσ και αμεμπτοσ αλη
θινοσ θεοσεβησ απεχομενοσ

απο παντοσ κακου·
Αλλ αυτοσ εαυτου κατηγ[
ουδεισ καθαροσ απο ρυπ[
μιασ ημερασ η ζωη αυτο[
Μωϋσησ πιστοσ εν ολω[
αυτου εκληθη· και δια τησ[
σιασ αυτου εκρινεν ο θσ α[
δια των μαστιγων· και των[
σματων αυτων· αλλα κακ[
δοξασθεισ μεγαλωσ ουκ εμ[
λορημονησεν· αλλ ειπεν ε[
βατου χρηματισμου αυτω διδο[
μου· τισ ειμι εγω οτι με πεμπ[
εγω δε ειμι ϊσχνοφωνοσ· και βρ[
δυγλωσσοσ και παλιν λεγει· εγω
δε ειμι ατμισ απο κυθρασ·
Τι δε ειπωμεν επι τω μεμαρτυρη
μενω δαδ'· προσ ον ειπεν ο θσ ευ
ρον ανδρα κατα την καρδιαν μου δαδ'·
τον του ϊεσσαι· εν ελαιει αιωνιω
εχρισα αυτον· αλλα και αυτοσ λε
γει προσ τον θν· ελεησον με ο θσ
κατα το μεγα ελαιοσ σου· και κατα το
πληθοσ των οικτειρμων σου εξα
λειψον το ανομημα μου· επι πλι
ον πλυνον με απο τησ ανομιασ μου
και απο τησ αμαρτιασ μου καθα
ρισον με· οτι την ανομιαν μου
εγω γινωσκω· και η αμαρτια μου
ενωπιον μου εστιν διαπαντοσ
σοι μονω ημαρτον· και το πονη
ρον ενωπιον σου εποιησα· οπωσ α
δικαιωθησ εν τοισ λογοισ σου
και νικησεισ εν τω κρινεσθαι σε·
ϊδου γαρ' εν ανομιαισ συνελημ
φθην· και εν αμαρτιαισ εκισσησε
με η μηρ μου· ϊδου γαρ' αληθειαν
ηγαπησασ· τα αδηλα και τα κρυ
φια τησ σοφιασ σου εδηλωσασ μοι·
ραντιεισ με ϋσσωπω και καθαρισθη
σομαι· πλυνιεισ με· και ϋπερ χι
ονα λευκανθησομαι· ακουτιεισ
με αγαλλιασιν και ευφροσυνην·
αγαλλιασονται οστα τεταπεινω
μενα· αποστρεψον το προσωπον
σου απο των αμαρτιων μου· και
πασασ τασ ανομιασ μου εξαλειψ[
καρδιαν καθαραν κτισον εν εμο[
ο θσ· και πνα ευθεσ εγκαινισον
εν τοισ ενκατοισ μου· μη απο[ρι]
ψησ με απο του προσωπου σου[·]

και το π]να το αγιον σου μη ανταν
λησ απ ε]μου· αποδοσ μοι την αγαλ
λιασιν τ]ου σωτηριου σου· και πνι
ηγεμο]νικω στηρισον με· διδα
ξω ανο]μουσ τασ οδουσ σου· και α
σεβει]σ επιστρεψουσιν επι σε·
ρυσαι]με εξ αιματων ο θσ ο θσ τησ
σωτ]ηριασ μου·
Αγαλ]λιασεται η γλωσσα μου την
δικ]αιοσυνην σου κε· το στομα μου
αν]οιξεισ· και τα χειλη μου αναγ
γ]ελει την αινεσιν σου· οτι ει η
θ]ελησασ θυσιαν εδωκα αν· ολο
καυτωματα ουκ ευδοκησεισ·
θυσια τω θω πνα συντετριμμενο·
καρδιαν συντετριμμενην· και
τεταπεινωμενην· ο θσ ουκ εξου
θενωσει· των τοσουτων ουν
και τοιουτων ουτωσ μεμαρτυ
ρημενων· το ταπεινοφρονον
και το υποδεεσ δια τησ υπακοησ·
ου μονον ημασ· αλλασ και τασ προ
ημων γενεασ βελτιουσ εποιησε·
τουσ τε καταδεξαμενουσ τα λογια
αυτου εν φοβω και αληθεια·
Πολλων ουν και μεγαλων και εν
δοξων μετειληφοτεσ πραξαιων·
επαναδραμωμεν επι τον εξ αρ
χησ παραδεδομενον ημιν τησ
ειρηνησ σκοπον·
Και ατενισωμεν εισ τον πρα και κτι
στην του συμπαντοσ κοσμου·
και ταισ μεγαλοπρεπεσι και υπερ
βαλλουσαισ αυτου δωρεαισ τησ ει
ρηνησ· ευεργεσιαισ τε κολληθω
μεν ιδωμεν αυτον κατα διανοια·
και εμβλεψωμεν τοισ ομμασιν·
τησ ψυχησ εισ το μακροθυμον
αυτου βουλημα· νοησωμεν πωσ
αοργητοσ υπαρχει προσ πασαν
την κτισιν αυτου·
Οι ουνοι τη διοικησει αυτου σαλευ
ομενοι εν ειρηνη υποτασσονται
αυτω· ημερα τε και νυξ· τον τετα
γμενον υπ αυτου δρομον διανυ
ουσιν· μηδεν αλληλοισ εμποδι
ζ]οντα· ηλιοσ τε και σεληνη· αστε
ρ]ων τε χοροι· κατα την διαταγην
α]υτου εν ομονοια διχα πασησ·
π]αρεκβασεωσ εξελισσουσιν
το]υσ επιτεταγμενουσ αυτοισ·

ορισμους·

Γη κυοφορουσα κατα το θελημα αυτου τοις ϊδιοις καιροις την πανπληθη ανοις τε και θηρσιν και πασιν τοις ουσιν επ αυτην ζωοις· ανατελλει τροφην· μη διχοστατουσα μηδε αλλοιουσα τι των δεδογματισμενων ϋπ αυτου·

Αβυσσων τε ανεξιχνιαστα· και νερτερων ανεκδιηγητα κριματα τοις αυτοις συνεχεται προσταγμασιν·

Το κυτος της απειρου θαλασσης· κατα την δημιουργιαν αυτου συσταθεν εις τας συναγωγας ου παρεκβαινει τα περιτεθειμενα αυτη κλειθρα· αλλα καθως διεταξεν αυτη ουτως ποιει· ειπεν γαρ· εως ωδε ηξεις· και τα κυματα σου εν σοι συντριβησεται· ωκεανος ανοις απεραντος· και οι μετ αυτον κοσμοι· ταις αυταις ταγαις του δεσποτου διευθυνονται·

Καιροι εαρινοι· και θερινοι· και μεθοπωρινοι· και χειμερινοι· εν ειρηνη μεταπαραδιδοασιν αλληλοις

Ανεμων σταθμοι· κατα τον ϊδιον καιρον την λειτουργιαν αυτων απροσκοπως επιτελουσιν·

Αεναοι τε πηγαι προς απολαυσιν· και ϋγειαν δημιουργηθεισαι διχα ελλειψεως παρεχονται τους προς ζωης ανοις μαζους·

Τα τε ελαχιστα των ζωων τας συνελευσεις αυτων εν ομονοια και ειρηνη ποιουνται·

Ταυτα παντα ο μεγας δημιουργος· και δεσποτης των απαντων εν ειρηνη και ομονοια προσεταξεν ειναι ευεργετων τα παντα· υπερεκπερισσως δε ημας· τους προσπεφευγοτας τοις οικτιρμοις αυτου· δια του κυ ημων ιυ χυ· ω η δοξα και η μεγαλωσυνη εις τους αιωνας των αιωνων αμην·

Ορατε αγαπητοι μη αι ευεργεσιαι αυτου αι πολλαι γενωνται εις κριμα πασιν ημιν εαν μη αξιως αυτου πολιτευομενοι τα καλα και ευαρεστα ενωπιον αυτου ποιωμεν μεθ ομονοιας·

Λεγει γαρ που· πνα κυ λυχνον ερευ

νων τα ταμιεια της γαστρος·
Ϊδωμεν πως εγγυς εστιν· και οτι ου
δεν λεληθεν αυτον των εννοιων
ημων· ουδε των διαλογισμων ων
ποιουμεθα· δικαιον ουν εστιν·
μη λιποτακτειν ημας απο του θελη
ματος αυτου·
Μαλλον ανοις αφροσι και ανοητοις
και επαιρομενοις· και εγκαυχωμε
νοις εν αλαζονια του λογου αυτων
προσκοψωμεν· η τω θω·
Τον κν ιν χν· ου το αιμα ϋπερ ημω
εδοθη εντραπωμεν·
Τους προηγουμενους ημων αιδε
σθωμεν· τους πρεσβυτερους η·
μων τιμησωμεν·
Τους ναιους παιδευσωμεν· την παι
διαν του φοβου του θυ·
Τας γυναικας ημων επι το αγαθον
διορθωσωμεθα· το αξιαγαπητον
της αγνιας ηθος ενδειξασθωσαν·
το ακεραιον της πραυτητος αυτω·
βουλημα αποδειξατωσαν· το επι
εικες της γλωσσης αυτων δια της
φωνης φανερον ποιησατωσαν·
την αγαπην αυτων μη κατα προσ
κλισεις· αλλα πασιν τοις φοβουμε
νοις τον θν· οσιως ισην παρεχε
τωσαν· τα τεκνα υμων της εν
χω παιδειας μεταλαμβανετωσαν·
μαθετωσαν τι ταπεινοφροσυνη
παρα θω ϊσχυϊ τι αγαπη αγνη παρα
τω θω δυναται· πως ο φοβος αυτου
καλος και μεγας· και σωζων παντας
τους εν αυτω οσιως αναστρεφο
μενους εν καθαρα διανοια· ερευνη
της γαρ᾽ εστιν εννοιων και ενθυ
μησεων· ου η πνοη αυτου εν ημι·
εστιν· και οταν θελη ανελει αυτην·
ταυτα δε παντα βεβαιοι η εν χω πι
στις· και γαρ αυτος δια του πνς του
αγιου· ουτως προσκαλειται ημας·
› δευτε τεκνα ακουσατε μου· φο
› βον κυ διδαξω ϋμας· τις εστιν ανος
› ο θελων ζωην· αγαπων ημερας
› ϊδειν αγαθας· παυσον την γλωσσα
› σου απο κακου· και χειλη του μη
› λαλησαι δολον· εκκλινον απο κα
› κου και ποιησον αγαθον· ζητησον
› ειρηνην· και διωξον αυτην· οφθαλ
› μοι κυ επι δικαιους· και ωτα αυτου

> προσ δεησιν αυτων πρ[
> κυ επι ποιουντασ κακα[
> θρευσαι εκ γησ το μνημ[
> αυτων· εκεκραξεν ο δ[
> και ο κσ εισηκουσεν αυτ[
> πασων των θλιψεων α[
> σατο αυτον· πολλαι αι μασ[
> του αμαρτωλου· τουσ δε ελ[
> τασ επι κν ελεοσ κυκλωσε[

Ο οικτιρμων κατα παντα κ[
γετικοσ πηρ· εχει σπλαγχνα ε[
φοβουμενουσ αυτον· ηπιωσ[
και προσηνωσ τασ χαριτασ αυτ[
αποδιδοι τοισ προσερχομενοι[
αυτω απλη· διανοια·

Διο μη διψυχωμεν· μηδε ϊνδαλλε
σθω η ψυχη ημων επι ταισ ϋπερ
βαλλουσαισ και ενδοξοισ δωρεαισ
αυτου· πορρω γενεσθω αφ ημω
η γραφη αυτη· οπου λεγει· ταλαιπω
ροι εισιν οι διψυχοι οι διστα]ζον
τεσ την ψυχην· οι λεγοντεσ ταυ
τα ηκουσαμεν και επι των πατε
ρων ημων· και ϊδου γεγηρακαμε·
και ουδεν ημιν τουτων συνβεβη
κεν· ω ανοητοι συνβαλετε εαυ
τουσ ξυλω· λαβετε αμπελον· πρω
τον μεν φυλλοροει· ειτα βλαστοσ
γινεται· ειτα φυλλον· ειτα ανθοσ
και μετα ταυτα ομφαξ· ειτα στα
φυλη παρεστηκυϊα·

Ορατε οτι εν καιρω ολιγω εισ πεπι
ρον καταντα ο καρποσ του ξυλου·

Επ αληθειασ ταχυ και εξεφνησ
τελειωθησεται το βουλημα αυ
του· συνεπιμαρτυρουσησ· και τησ
γραφησ οτι ταχυ ηξει· και ου χρο
νιει· και εξαιφνησ ηξει ο κσ εισ
τον ναον αυτου· και ο αγιοσ ον
ϋμεισ προσδοκατε·

Κατανοησωμεν αγαπητοι πωσ
ο δεσποτησ επιδικνυται διηνε
κωσ ημιν την μελλουσαν ανα
στασιν εσεσθαι· ησ την απαρχη[
εποιησατο τον κν ιν χν εκ νεκ[
αναστησασ·

Ϊδωμεν αγαπητοι την κατα και[
γινομενην αναστασιν· ημερ[
νυξ· αναστασιν ημιν δηλουσ[
κοιμαται η νυξ· ανισταται η [
η ημερα απεισιν· νυξ· επερ[

. εν τουσ καρπουσ · ο σπορασ
. . τινα τροπον γινεται · εξηλ
. σπορων και εβαλεν εισ την γη ·
. . ν των σπερματων · ατινα πε
. . εισ την γην ξηρα και γυμνα δι
. . ειτ εκ τησ διαλυσεωσ · η μεγα
. ησ τησ προνοιασ του δεσποτου
. τησιν αυτα · και εκ του ενοσ · πλει
. . αυξει και εκφερει καρπον ·
μεν το παραδοξον σημειον το
. ομενον εν τοισ ανατολικοισ
το]ποισ τουτεστιν τοισ περι την αρα
βιαν ορνεον γαρ εστιν ο προσονο
μαζεται φοινιξ' · τουτο μονογενησ ·
ϋπαρχον · ζη ετη πεντακοσια ·
γενομενον τε ηδη προσ απολυ
σιν του αποθανειν αυτο · σηκον
εαυτω ποιει εκ λιβανου και σμυρ
νησ · και των λοιπων αρωματων ·
εισ ον πληρωθεντοσ του χρονου
εισερχεται και τελευτα · σηπομε
νησ δε τησ σαρκοσ · σκωληξ' · τισ γεν
ναται · οσ εκ τησ ϊκμαδοσ του τε
λευτηκοτοσ ζωου ανατρεφομε
νοσ · πτεροφυει · ειτα γενναιοσ
γενομενοσ · αιρει τον σηκον εκει
νον οπου τα οστα του προγεγονο
τοσ εστιν · και ταυτα βασταζων δια
νυει · απο τησ αραβικησ χωρασ εωσ
τησ αιγυπτου εισ την λεγομενην
ηλιουπολιν · και ημερασ βλεποντω
παντων επιπτασ επι τον του ηλιου
βωμον τιθησιν αυτα · και ουτωσ
εισ τουπισω αφορμα · οι ουν ϊερεισ ·
επισκεπτονται τασ αναγραφασ
των χρονων · και ευρισκουσιν
αυτον πεντακοσιοστου ετουσ ·
πεπληρωμενου εληλυθεναι ·
Μεγα και θαυμαστον ουν νομιζο
μεν ειναι · ει ο δημιουργοσ των απα
των αναστασιν ποιησεται των
οσιωσ αυτω δουλευσαντων εν πε
ποιθησει πιστεωσ αγαθησ · οπου
και δι ορνεου δεικνυσιν ημιν το
μεγαλιον τησ επαγγελειασ αυτου ·
]εγει γαρ' που · και εξαναστησεισ με ·
]και εξομολογησομαι σοι ·
]αι εκοιμηθην και ϋπνωσα · εξη
]γερθην οτι συ μετ εμου ει ·
]ι παλιν ϊωβ' · λεγει · και αναστησεισ
]ν σαρκαν μου ταυτην την αναν

CLEM. AD CORINTH. I. 24–26.

τλησασαν ταυτα παντα·

Ταυτη ουν τη ελπιδι προσδεδεσθωσα̅ αι ψυχαι ημων τω πιστω εν ταισ επαγγελιαισ· και τω δικαιω εν τοισ κριμασιν· ο παραγγειλασ μη ψευδεσθαι· πολλω μαλλον αυτοσ ου ψευσεται· ουδεν γαρ' αδυνατον παρα τω θ̅ω̅ ει μη το ψευσασθαι·

Αναζωπυρησατω ουν η πιστισ αυτου εν ημιν· και νοησωμεν οτι παντα εγγυσ αυτω εστιν· εν λογω τησ μεγαλωσυνησ αυτου συνεστησατο τα παντα· και εν λογω δυναται αυτα καταστρεψαι· τισ ερει αυτω τι εποιησασ· η τισ αντιστησεται τω κρατει τησ ἰσχυοσ αυτου· οτε θελει· και ωσ θελει ποιησει παντα· και ουδεν μη παρελθη των δεδογματισμενων υ̅π̅ αυτου·

Παντα ενωπιον αυτου εισιν και ουδεν λεληθεν την βουλην αυτου·

Ει οι ουνοι διηγουνται δοξαν θ̅υ̅· ποιησειν δε χειρων αυτου αναγγελλει το στερεωμα· η ημερα τη ημερα ερευγεται ρημα· και νυξ' νυκτι αναγγελλει γνωσιν· και ουκ εισιν λογοι· ουδε λαλιαι ων ουχι ακουονται αι φωναι αυτων

Παντων ουν βλεπομενων και ακουομενων· φοβηθωμεν αυτον· και απολειπωμεν φαυλων εργων μιαρασ επιθυμιασ ἱνα τω ελεει αυτου σκεπασθωμεν απο των μελλοντων κριματων·

Που γαρ' τισ ημων δυναται φυγειν απο τησ κραταιασ χειροσ αυτου· ποιοσ δε κοσμοσ δεξεται τινα τω̅ αυτομολουντων απ αυτου·

Λεγει γαρ' που το γραφειον· που αφηξω και που κρυβησομαι απο του προσωπου σου· εαν αναβω εισ τον ουνον συ ει εκει· εαν απελθω εισ τα εσχατα τησ γησ· εκει η δεξια σου· εαν καταστρωσω εισ τασ αβυσσουσ εκει το π̅ν̅α̅ σου·

Ποι ουν τισ απελθη η που αποδραση απο του τα παντα εμπεριεχοντοσ· προσελθωμεν ουν αυτω· εν οσιοτητι ψυχησ· αγνασ και αμιαντουσ χειρασ αιροντεσ προσ αυτον· αγα

παμτεσ τομ επιεικημ· και ευσπλαγ
χμομ πρα ημωμ οσ εκλογησ μεροσ
εποιησεμ εαυτω·

Ουτω γαρ' γεγραπται οτε διεμεριζεμ
ο ϋψιστοσ εθμη. ωσ διεσπειρεμ
υϊουσ αδαμ'· εστησεμ ορια εθμωμ
κατα αριθμομ αγγελωμ θυ̅· εγεμηθη
μερισ κυ̅ λαοσ αυτου ϊακωβ'· σχοιμι
σμα κληρομομιασ αυτου ισ̅λ·

Και εμ ετερω τοπω λεγει· ϊδου κσ̅
λαμβαμει εαυτω εθμοσ εκ μεσου
εθμωμ· ωσπερ' λαμβαμει αμοσ την
απαρχημ αυτου τησ αλω· και εξε
λευσεται εκ του εθμουσ εκειμου
αγια αγιωμ· αγιου ουμ μερισ ϋπαρχο
τεσ· ποιησωμεμ τα του αγιασμου
παμτα· φευγομτεσ καταλαλιασ
μιαρασ τε και αγμουσ συμπλοκασ·
μεθασ τε· και μεωτερισμουσ· και
βδελυκτασ επιθυμιασ· μυσεραμ·
μοιχιαμ βδελυκτημ ϋπερηφαμια̅·
θσ̅ γαρ' φησιμ ϋπερηφαμοισ αμτι
τασσεται ταπειμοισ δε διδωσιμ χα
ριμ· κολληθωμεμ ουμ εκειμοισ·
οισ η χαρισ απο του θυ̅ δεδοται·

Εμδυσωμεθα τημ ομομοιαμ· ταπει
μοφρομουμτεσ· εγκρατευομεμοι
απο παμτοσ ψιθυρισμου και κατα
λαλιασ πορρω εαυτουσ ποιουμτεσ·

Εργοισ δικαιουμεμοι και μη λογοισ·
λεγει γαρ'· ο τα πολλα λεγωμ και αμ
τακουσεται· η ο ευλαλοσ οιεται ειμαι·
δικαιοσ· ευλογημεμοσ γεμμητοσ
γυμαικοσ ολιγοβιοσ· μη πολυσ εμ
ρημασιμ γιμου·

Ο επαιμοσ ημωμ εστω εμ θω̅· και
μη εξ αυτωμ· αυτεπαιμετουσ γαρ
μισει ο θσ̅· η μαρτυρια τησ αγαθησ·
πραξεωσ ημωμ διδοσθω ϋπ αλλαι·
καθωσ εδεηθη τοισ πατρασιμ ημω̅·
τοισ δικαιοισ· θρασοσ· και αυθαδεια
και τολμα τοισ κατηραμεμοισ ϋπο
του θυ̅· επιεικια· και ταπειμοφρο
συμη· και πραϋτησ· παρα τοισ ηϋλο
γημεμοισ ϋπο του θυ̅·

Κολληθωμεμ ουμ τη ευλογια αυτου·
και ϊδωμεμ τιμεσ αι οδοι τησ ευ
λογιασ· αματυλιξωμεμ τα απ αρχησ
γεμομεμα τιμοσ χαριμ ηϋλογηθη
ο πη̅ρ ημωμ αβρααμ'· ουχι δικαιο
συμημ και αληθειαμ δια πιστεωσ·

ϖοιησασ·
Ϊσαακ' μετα ϖεϖοιθησ[
σκωμ το μελλομ· ηδε[
το θυσια·
Ϊακωβ'· μετα ταϖειμοφρ[
εξεχωρησεμ τησ γησ αυ[
φομ· και εϖορευθη ϖροσ[
και εδουλευσεμ· και εδοθ[
το δωδεκασκηϖτρομ του[
τισ καθ εμ εκαστομ ϊλικριμ[
καταμοησηι· εϖιγμωσεται[
γαλεια των ϋϖ αυτου δεδομε[
δωρεωμ· εξ αυτωμ γαρ' ϊερει[σ τε]
και λευϊται ϖαμτεσ οι λιτουργ[
τεσ τω θυσιαστηριω του θυ· εξ αυ
του ο κσ ισ· το κατα σαρκα· εξ αυτου
βασιλεισ και αρχομτεσ και ηγου
μεμοι κατα τομ ϊουδαμ· τα δε λοι
ϖα σκηϖτρα αυτου· ουκ εμ μικρα
δοξη ϋϖαρχουσιμ ωσ εϖαγγειλα
μεμου του θυ· οτι εσται το σϖερ
μα σου ωσ οι αστερεσ του ουραμου·
Παμτεσ ουμ εδοξασθησαμ· και ε
μεγαλυμθησαμ· ου δι αυτωμ· η τω
εργωμ αυτωμ· η τησ δικαιοϖραγιασ
ησ κατειργασαμτο· αλλα δια του θε
ληματοσ αυτου·
Και ημεισ ουμ δια θεληματοσ αυτου
εμ χω ιυ κληθεμτεσ· ου δι εαυτω
δικαιουμεθα· ουδε δια τησ ημερασ
σοφιασ η συμεσεωσ η ευσεβειασ·
η εργωμ ωμ κατειργασαμεθα εμ ο
σιοτητι καρδιασ· αλλα δια τησ ϖιστ[
ωσ δι ησ ϖαμτασ του αϖ αιωμοσ
ο ϖαμτοκρατωρ' θσ· εδικαιωσεμ·
ω εστω η δοξα εισ τουσ αιωμασ
των αιωμωμ αμημ·
Τι ουμ ϖοιησωμεμ αδελφοι·
αργησωμεμ αϖο τησ αγαθοϖοιϊ[
και εγκαταλειϖωμεμ τημ αγαϖη[
μηθαμωσ τουτο εασαι ο δεσϖοτ[
εφ ημιμ γε γεμηθημαι·
Αλλα σϖευσωμεμ μετα εκτεμια[
και ϖροθυμιασ· ϖαμ εργομ αγαθ[
εϖιτελειμ·
Αυτοσ γαρ'· ο δημιουργοσ· και δ[
τησ τωμ αϖαμτωμ εϖι τοισ ερ[
αυτου αγαλλιαται·
Τω γαρ'· ϖαμμεγεθεστατω αυτ[
κρατει· ουραμουσ εστηρισε[
και τη ακαταληϖτω αυτου συ[

CLEM. AD CORINTH. I, 31—33.

. σμησεν αυτουσ· γην τε διεχωρισεν απο του αιριεχον τοσ αυτην υδατοσ· και ηδρασεν . . . . ον ασφαλη του ϊδιου βου λημα]τοσ θεμελιον· τα τε εν αυ τη ζ]ωα φοιτωντα τη εαυτου . . . αξει εκελευσεν ειναι· θαλασ σαν και τα εν αυτη ζωα προδημι . . . σασ· ενεκλισεν τη εαυτου· δυναμει επι πασι το εξοχωτατο κα]ι παμμεγεθεσ κατα διανοιαν α]νον ταισ ϊεραισ· και αμωμοισ χερσιν επλασεν τησ εαυτου εικονοσ χαρακτηρα·

Ουτωσ γαρ φησιν ο θσ ποιησω μεν ανον κατ εικονα και καθ ο μοιωσιν ημετεραν· και εποι ησεν ο θσ τον ανον· αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτουσ·

Ταυτα ουν παντα τελειωσασ επη νεσεν αυτα· και ηυλογησεν και ειπεν· αυξανεσθαι και πληθυ νεσθαι· ϊδωμεν οτι το εν εγ γοισ αγαθοισ παντεσ εκοσμηθη σαν οι δικαιοι· και αυτοσ ουν ο κσ εργοισ εαυτον κοσμησασ εχαρη· εχοντεσ ουν τουτον τον υπογραμμον· αοκνωσ προσ ελθωμεν τω θεληματι αυτου εξ ολησ ϊσχυοσ ημων· εργασω μεθα εργον δικαιοσυνησ·

Ο αγαθοσ εργατησ μετα παρρησιασ λαμβανει τον αρτον του εργου αυτου· ο νωθροσ και παρειμε νοσ· ουκ αντοφθαλμει τω ερ γοπαρεκτη αυτου· δεον ουν εστιν προθυμουσ ημασ ειναι εισ αγαθοποιϊαν· εξ αυτου γαρ εστιν τα παντα·

Προλεγει γαρ ημιν· ϊδου ο κσ και ο μισθοσ αυτου προ προσωπου αυτου αποδουναι εκαστω κατα το εργον αυτου·

Προτρεπετε ουν ημασ εξ ολησ τησ καρδιασ επ αυτω· μη αργουσ· μητε παρειμενουσ ειναι επι πα εργον αγαθον· το καυχημα ημω και η παρρησια εστω εν αυτω ϋποτασσωμεθα τω θεληματι αυτου· κατανοησωμεν το πα πληθοσ των αγγελων αυτου·

πασ τω θεληματι αυτου λιτουργουσιν παρεστωτεσ· λεγει γαρ η γραφη· μυριαι μυριαδεσ παρειστηκεισαν αυτω· και χιλιαι χιλιαδεσ λιτουργουν αυτω· και εκεκραγον· αγιοσ· αγιοσ· αγιοσ· κσ σαβαωθ'· πληρησ πασα η κτισισ τησ δοξησ αυτου·

Και ημεισ ουν εν ομονοια επι το αυτο συναχθεντεσ τη συνειδησει· ωσ εξ ενοσ στοματοσ βοησωμεν προσ αυτον εκτενωσ εισ το μετοχουσ ημασ γενεσθαι των μεγαλων και ενδοξων επαγγελιων αυτου·

Λεγει γαρ'· οφθαλμοσ ουκ ειδεν· και ουσ ουκ ηκουσεν· και επι καρδιαν ανου ουκ ανεβη οσα ητοιμασεν τοισ ϋπομενουσιν αυτο·

Ωσ μακαρια· και θαυμαστα τα δωρα του θυ αγαπητοι· ζωη εν αθανασια· λαμπροτησ εν δικαιοσυνη· αληθεια εν παρρησια· πιστισ εν πεποιθησει· εγκρατια εν αγιασμω· και ταυτα υπεπιπτεν παντα υπο την διανοιαν ημων·

Τινα ουν αρα εστιν τα ετοιμαζομενα τοισ υπομενουσιν· ο δημιουργοσ· και πηρ' των αιωνων· ο παναγιοσ· αυτοσ γινωσκει την ποσοτητα και την καλλονην αυτων· ημεισ ουν αγωνισωμεθα ευρεθηναι εν τω αριθμω των ϋπομενοντων αυτον· οπωσ μεταλαβωμεν των επηγγελμενων δωρεων· πωσ δε εσται τουτο αγαπητοι· εαν εστηριγμενη η η διανοια ημων πιστεωσ προσ τον θν· εαν εκζητωμεν τα ευαρεστα και ευπροσδεκτα αυτω· εαν επιτελεσωμεν τα ανηκοντα τη αμωμω βουλησει αυτου· και ακολουθησωμεν τη οδω τησ αληθειασ· απορριψαντεσ αφ εαυτων πασαν αδικιαν· και ανομια πλεονεξιαν· ερεισ· κακοηθειασ τε και δολουσ· ψιθυρισμουσ τε και καταλαλιασ· θεοστυγιαν· ϋπερηφανιαν τε και αλαζονια· κενοδοξιαν τε και φιλοξενιαν·

Ταυτα γαρ' οι πρασσοντεσ στυγητοι τω θω· υπαρχουσιν· ου μονον δε·

οι πρασσοντεσ αυτα· αλλα και οι συ
ευδοκουντεσ αυτοισ·

Λεγει γαρ· η γραφη· τω δε αμαρτωλω
ειπεν ο θσ ϊνατι συ διηγη τα δικαιω
ματα μου· και αναλαμβανεισ την
διαθηκην μου επι στοματοσ μου·
συ δε εμισησασ παιδιαν και εξεβαλ
λεσ τουσ λογουσ μου εισ τα οπισω·
ει εθεωρεισ κλεπτην συνετρεχεσ
αυτω· και μετα μοιχων την μερι
δα σου ετιθεισ· το στομα σου επλε
ονασεν· κακιαν· και η γλωσσα σου
περιεπλεκεν δολιοτητα· καθημε
νοσ κατα του αδελφουσ σου κατε
λαλεισ· και κατα του ϋιου τησ μητροσ
σου ετιθεισ σκανδαλον· ταυτα
εποιησασ και εσιγησα· υπελαβεσ
ανομαι οτι εσομαι σοι ομοιοσ·
ελεγξω σε και παραστησω σε κατα
προσωπον σου· συνετε δη ταυτα
οι επιλανθανομενοι του θυ· μη
ποτε αρπαση ωσ λεων και μη η ο ρυ
ομενοσ θυσια αινεσεωσ δοξασει με·
και εκει οδοσ ην δειξω αυτω το
σωτηριον του θυ·

Αυτη η οδοσ αγαπητοι εν η ευρομε
το σωτηριον ημων· ιν χν· τον αρ
χιερεα των προσφορων ημων·
τον προστατην και βοηθον τησ
ασθενειασ ημων· δια τουτου ατενι
σωμεν εισ τα ϋψη των ουνων·
δια τουτου ενοπτριζομεθα την
αμωμον και ϋπερτατην οψιν αυτου·
δια τουτου ηνεωχθησαν ημων
οι οφθαλμοι τησ καρδιασ· δια τουτου
η ασυνετοσ και εσκοτωμενη δια
νοια ημων αναθαλλει εισ το θαυ
μαστον αυτου φωσ· δια τουτου
ηθελησεν ο δεσποτησ τησ αθανα
του γνωσεωσ ημασ γευσασθαι οσ ων
απαυγασμα τησ μεγαλωσυνησ
αυτου τοσουτω μειζων εστιν
αγγελων οσω διαφορωτερον
ονομα κεκληρονομηκεν·

Γεγραπται γαρ· ουτωσ ο ποιων τουσ
αγγελουσ αυτου πνατα· και τουσ
λειτουργουσ αυτου πυροσ φλογα·

Επι δε τω ϋιω αυτου· ουτωσ ειπε
ο δεσποτησ· ϋιοσ μου ει συ εγω ση
μερον γεγεννηκα σε· αιτησαι
παρ εμου και δωσω σοι εθνη την

κληρονομιαν σου· κ[
σχεσιν σου τα περατα τ[
Και παλιν λεγει προσ αυ[
εκ δεξιων μου εωσ αν[
εχθρουσ σου ϋποποδιο[
δων σου· τινεσ ουν οι ε[
οι φαυλοι· και αντιτασσ[
τω θεληματι τω θεληματ[
Στρατευσωμεθα ουν ανδ[
φοι μετα πασησ εκτενεια[
αμωμοισ προσταγμασιν[
Κατανοησωμεν τουσ στρα[
μενουσ τοισ ηγουμενοισ η[
πωσ ευτακτωσ· πωσ εικτ[
πωσ ϋποτεταγμενωσ επιτελο[
σιν τα διατασσομενα· ου παντε[
εισιν επαρχοι· ουδε χιλιαρχοι·
ουδε εκατονταρχοι· ουδε πεντη
κονταρχοι· ουδε το καθεξησ·
αλλ εκαστοσ εν τω ϊδιω ταγματι
τα επιτασσομενα ϋπο του βασιλε
ωσ και των ηγουμενων επιτελει·
οι μεγαλοι διχα των μικρων ου
δυνανται ειναι· ουτε οι μικροι δι
χα των μεγαλων· συγκρασισ τισ
εστιν εν πασιν και εν τουτοισ χρησισ

Λαβωμεν το σωμα ημων· η κε
φαλη διχα των ποδων ουδεν
εστιν· ουτωσ ουδε οι ποδεσ διχα
τησ κεφαλησ· τα δε ελαχιστα μελη
του σωματοσ ημων αναγκαια
και ευχρηστα εισιν ολω τω σωμα
τι· αλλα παντα συνπνει· και ϋποτα
γη μια χρηται εισ το σωζεσθαι ολο[
το σωμα· σωζεσθω ουν ημων ολ[
το σωμα εν χω ιυ· και ϋποτασσεσθ[
εκαστοσ τω πλησιον αυτου· καθω[
και ετεθη εν τω χαρισματι αυτου
ο ϊσχυροσ μη τημελειτω τον
ασθενη· ο δε ασθενησ εντρεπε
τω τον ϊσχυρον· ο πλουσιοσ επιχο
ρηγειτω τω πτωχω· ο δε πτωχοσ
ευχαριστειτω τω θω· οτι εδωκε
αυτω· δι ου αναπληρωθη αυτου
το ϋστερημα· ο σοφοσ ενδικνυσθω
την σοφιαν αυτου· μη εν λογοισ
αλλ εν εργοισ αγαθοισ· ο ταπεινο
φρονων μη εαυτω μαρτυρει
αλλ εατω ϋφ ετερου εαυτον μ[
τυρεισθαι· ο αγνοσ εν τη σαρκι[
και μη αλαζονευεσθω· γινωσ[

CLEM. AD CORINTH. I. 36–38.

. . . . . εροσ εστιμ ο εϖιχορηγω . . . . . την εγκρατιαν· αμαλογι . . . . . εθα ουμ αδελφοι εκ ϖοιασ· . . . . . εγεμηθημεμ· ϖοιοι και τι . . . . . σηλθαμεμ εισ τομ κοσμο· . . . . . ου ταφου και σκοτουσ . . . . σασ ημασ· και δημιουργησασ· . . . . γαγεμ εισ τομ κοσμομ αυτου . . . ετοιμασασ· τασ ευεργεσιασ· . . . ου ϖριμ ημασ γεμμηθηναι· . . τα ουμ ϖαμτα εξ αυτου εχομτεσ . . φιλομεμ κατα ϖαμτα ευχαριστι . . τω· ω η δοξα εισ τουσ αιωμασ τωμ αιωμωμ αμημ·

Α]φρομεσ και ασυμετοι· και μωροι· και απαιδευτοι χλευαζουσιμ ημασ· και μυκτιρηζουσιμ εαυτουσ· βουλομεμοι επαιρεσθαι ταισ δι αμοιαισ αυτωμ·

Τι γαρ δυμαται θμητοσ· η τισ ϊσχυσ γηγεμουσ γεγραπται γαρ· ουκ ημ μορφη ϖρο οφθαλμωμ μου· αλλ η αυραμ· και φωμημ ηκουο· τι γαρ· μη καθαροσ εσται βροτοσ εμαμτι κυ· η απο τωμ εργωμ αυ του αμεμπτοσ αμηρ· ει κατα ϖαι δωμ αυτου ομ πιστευει· κατα δε αγγελωμ αυτου σκολιομ τι επε μοησεμ· ουμοσ δε ου καθαροσ εμωπιομ αυτου· εα δε· οι κατοι κουμτεσ οικιασ πηλιμασ· εξ ωμ και αυτοι εκ του αυτου πηλου εσμε· επεσεμ αυτουσ σητομ τροπομ και απο πρωϊθεμ εωσ εσπερασ· ουκετι εισιμ· παρα το μη δυμα σθαι αυτουσ εαυτοισ βοηθησαι· απωλομτο· εμεφυσησεμ αυτοισ· και ετελευτησαμ παρα το μη εχει αυτουσ σοφιαμ· επικαλεσαι δε ει τισ σοι ϋπακουσεται· η ει τιμα αγιωμ αγγελωμ οψη· και γαρ αφρομα αμαιρει οργη· πεπλαμη μεμομ δε θαματοι ζηλοσ· εγω δε εωρακα αφρομασ ριζασ βαλομ τασ αλλ ευθεωσ εβρωθη αυτωμ· η διαιτα· πορρω γεμοιμτο οι ϋιοι· αυτωμ απο σωτηριασ· κολαβρι σθειησαμ επι θυραισ· ησσομωμ· και ουκ εσται ο εξαιρουμεμοσ· α γαρ εκειμοισ ητοιμασται· δικαι οι εδομται· αυτοι δε εκ κακωμ

ουκ εξερετοι εσομται·
Προδηλωμ ουμ ημιμ ομτωμ του
τωμ· και εγκεκυφοτεσ εισ τα βαθη·
τησ θειασ γμωσεωσ· ϖαμτα ταξει
ϖοιειμ οφιλομεμ οσα ο δεσϖοτησ
εϖιτελειμ ε[κελ]ευσεμ· κατα και
ρουσ τεταγμεμουσ· τασ τε ϖροσφο
ρασ· και λειτουργειασ εϖιτελεισθαι·
και ουκ εικη η ατακτωσ· εκελευσε·
γιμεσθαι· αλλ ωρισμεμοισ καιροισ
και ωραισ· ϖου τε και δια τιμωμ·
εϖιτελεισθαι θελει· αυτοσ ωρισεμ
τη ῦϖερτατω αυτου βουλησει·
ΐμ οσιωσ ϖαμτα τα γιμομεμα εμ ευ
δοκησει ευϖροσδεκτα ειη τω θε
λημασι αυτου·
Οι ουμ τοισ ϖροστεταγμεμοισ καιροισ
ϖοιουμτεσ τασ ϖροσφορασ αυτω·
ευϖροσδεκτοι τε και μακαριοι·
τοισ γαρ' μομιμοισ του δεσϖοτου
ακολουθουμτεσ· ου διαμαρταμου
σιμ· τω γαρ αρχιερει ΐδιαι λειτουρ
γιαι δεδομεμαι εισιμ· και τοισ ϊε
ρευσιμ ΐδιοσ ο τοϖοσ ϖροστετακται·
και λευΐταισ ΐδιοι διακομιαι εϖι
κιμται· ο λαΐκοσ αμοσ τοισ λαΐκοισ·
ϖροσταγμασιμ δεδεται· εκαστοσ·
ὑμωμ αδελφοι εμ τω ΐδιω ταγμα
τι ευχαριστειτω θω εμ αγαθη συμει
δησιμ ῦϖαρχωμ· μη ϖαραικβαι
μωμ τομ ωρισμεμομ τησ λιτουρ
γιασ αυτου καμομα εμ σεμμοτητι
Ου ϖαμταχου αδελφοι ϖροσφερο̄
ται θυσιαι εμδελεχισμου· η ευχωμ·
η ϖερι αμαρτιασ· και ϖλημμελιασ·
αλλ η εμ ιλημ'· μομη· κακει δε ου
κ εμ ϖαμτι τοϖω ϖροσφερεται·
αλλ εμϖροσθεμ του μαου ϖροσ το
θυσιαστηριομ· μωμοσκοϖηθεμ
το ϖροσφερομεμομ δια του αρχι
ερεωσ και των ϖροειρημεμωμ
λιτουργωμ· οι ουμ ϖαρα το καθηκο
τησ βουλησεωσ αυτου ϖοιουμτεσ τι·
θαματομ το ϖροστιμομ εχουσιμ·
ορατε αδελφοι· οσω ϖλειομοσ
καταξιωθημεμ γμωσεωσ· τοσου
τω μαλλομ ῦϖοκειμεθα κιμδυμω·
Οι αϖοστολοι ημιμ ευηγγελισθησα·
αϖο του κυ ιυ χυ· ισ ο χσ αϖο του θυ
εξεϖεμφθη· ο χσ ουμ αϖο του θυ·
και οι αϖοστολοι αϖο του χυ·

εγεμοντο ουμ αμφοτερα ευτακτωσ εκ θεληματοσ θυ̅·

Παραγγελιασ ουμ λαβομτεσ· και ϖληροφορηθεμτεσ δια τησ αμαστασεωσ του κυ̅ ημωμ ιυ̅ χυ̅· και ϖιστωθεμτεσ εμ τω λογω του θυ̅· μετα ϖληροφοριασ ϖμσ̅ αγιου εξηλθομ ευαγγελιζομεμοι τημ βασιλειαμ του θυ̅ μελλειμ ερχεσθαι·

Κατα χωρασ ουμ και ϖολεισ κηρυσσομτεσ καθεσταμομ τασ αϖαρχασ αυτωμ δοκιμασαμτεσ τω ϖμ̅ι· εισ εϖισκοϖουσ· και διακομουσ· τωμ μελλομτωμ ϖιστευειμ·

Και τουτο ου καιμωσ εκ γαρ δη ϖολλωχρομωμ εγεγραϖτο ϖερι εϖισκοϖω· και διακομωμ·

Ουτωσ γαρ' ϖου λεγει η γραφη· καταστησω τουσ εϖισκοϖουσ αυτωμ εμ δικαιοσυμη· και τουσ διακομουσ αυτωμ εμ ϖιστει·

Και τι θαυμαστομ ει οι εμ χω̅ ϖιστευθεμτεσ ϖαρα θυ̅ εργομ τοιουτο κατεστησαμ τουσ ϖροειρημεμουσ· οϖου και ο μακαριοσ ϖιστοσ θεραϖωμ εμ ολω τω οικω μωϋσησ· τα διατεταγμεμα αυτω ϖαμτα εσημιωσατο εμ ταισ ϊεραισ βιβλοισ· ω και εϖηκολουθησαμ οι λοιϖοι ϖροφηται· συμεϖιμαρτυρουμτεσ τοισ ϋϖ αυτου μεμομοθετημεμοισ·

Εκειμοσ γαρ' ζηλου εμϖεσομτοσ· ϖερι τησ ϊερωσυμησ· και στασιαζουσωμ τωμ φυλωμ οϖοια αυτωμ ειη τω εμδοξω ομοματι κεκοσμημεμω· εκελευσεμ τουσ δωδεκα φυλαρχουσ ϖροσεμεγκειμ αυτω ραβδουσ εϖιγεγραμμεμασ εκαστησ φυλησ κατ ομομα· και λαβωμ αυτασ εδησεμ· και εσφραγισεμ τοισ δακτυλιοισ τωμ φυλαρχωμ· και αϖεθετο αυτασ εισ τημ σκημημ του μαρτυριου εϖι τημ τραϖεζαμ του θυ̅· και κλισασ τημ σκημημ εσφραγισε· τασ κλειδασ· ωσαυτωσ· και τασ ραβδουσ· και ειϖεμ αυτοισ· αμδρεσ αδελφοι· ησ αμ φυλησ· η ραβδοσ βλαστηση· ταυτημ εκλελεκται ο θσ̅ εισ το ϊερατευειμ· και λειτουργειμ αυτω·

Πρωΐασ δε γεμομεμησ· συμεκαλεσεμ ϖαμτα τομ ισλ̅'· τασ εξακοσιασ

χιλιαδασ των ανδρων[
δειξατο τοισ φυλαρχοισ[
γιδασ· και ηνοιξεν τη[
του μαρτυριου και προε[
ραβδουσ· και ευρεθη η ρ[
ααρων ου μονον βεβλα[
αλλα και καρπον εχουσα[
Τι δοκειται αγαπητοι· ου πρ[
μωϋσησ τουτο μελλειν[
μαλιστα ηδει· αλλ ϊνα μη ακ[
σια γενηται εν τω ισλ· ουτω[
ησεν· εισ το δοξασθηναι· τ[
μα του αληθινου και μονου[
ω η δοξα εισ τουσ αιωνασ των
αιωνων αμην·
Και οι αποστολοι ημων εγνωσαν
δια του χυ ημων ιυ χυ· οτι ερεισ
εσται επι του ονοματοσ τησ επισκο
πησ· δια ταυτην ουν την αιτιαν
προγνωσιν ειληφοτεσ τελειαν
κατεστησαν τουσ προειρημενουσ·
και μετοξυ επινομην εδωκασιν
οπωσ εαν κοιμηθωσιν διαδε
ξωνται ετεροι δεδοκιμασμενοι
ανδρεσ την λειτουργιαν αυτων·
Τουσ ουν κατασταθεντασ ϋπ εκεινω
η μετοξυ ϋφ ετερων ελλογιμω
ανδρων· συνευδοκησασησ τησ
εκκλησιασ πασησ· και λιτουργη
σαντασ αμεμπτωσ τω ποιμνιω·
του χυ μετα ταπεινοφροσυνησ
ησυχωσ· και αβαναυσωσ· μεμαρ
τυρημενοισ τε πολλοισ χρονοισ
ϋπο παντων τουτουσ ου δικαιωσ
νομιζομεν αποβαλεσθαι τησ λι
τουργιασ· αμαρτια γαρ' ου μικρα
ημιν εσται·· εαν τουσ αμεμπτωσ
και οσιωσ προσενεγκοντασ τα δω
ρα τησ επισκοπησ αποβαλωμεν·
Μακαριοι οι προοδοιπορησαντεσ
πρεσβυτεροι οιτινεσ εγκαρπον
και τελειαν εσχον την αναλυσιν[
ου γαρ' ευλαβουνται μη τισ αυτουσ
μεταστηση απο του ϊδρυμενου
αυτοισ τοπου·
Ορωμεν γαρ'· οτι ενιουσ ϋμεισ
μεταγαγετε καλωσ πολιτευομεν[
εκ τησ αμεμπτωσ αυτοισ τετι
μημενησ λιτουργειασ φιλονικ[
εσται αδελφοι και ζηλωται περι[
ανηκοντων εισ σωτηριαν· εν[

. . . . τε εισ τασ γραφασ τασ αληθεισ
. . . . . . πμσ του αγιου· επιτασθαι
. . . . . δεμ αδικομ· ουδε παραπε
. . . . . μεμομ γεγραπται εμ αυταισ·
. . . . . υρησεται δικαιουσ αποβε
. . . . . εμουσ απο οσιωμ αμδρωμ·
. . . ωχθησαμ δικαιοι· αλλ ϋπο αμο
μω]μ εφυλακισθησαμ· αλλ ϋπο
αμ]οσιωμ· ελιθασθησαμ· ϋπο πα
ρα]μομωμ· απεκταμθησαμ·
ϋ]πο τωμ μιαρωμ· και αδικομ ζηλο̅
α]μειληφοτωμ· ταυτα πασχομτεσ·
ε]υκλαιωσ ημεγκαμ·
Τι] γαρ' ειπωμεμ αδελφοι· δαμιηλ'·
ϋπο των φοβουμεμωμ τομ θ̅μ̅
ε]βληθη εισ λακκομ λεομτωμ·
η]αμαμιασ· και αζαριασ· και μισαηλ'·
ϋπο τωμ θρησκευομτωμ τημ με
γαλοπρεπη· και εμδοξομ θρησκεια
του ϋψιστου κατειρχθησαμ εισ κα
μιμομ πυροσ· μηθαμωσ τουτο
γεμοιτο· τιμεσ ουμ οι ταυτα δρα
σαμτεσ· οι στυητοι και πασησ κα
κιασ πληρεισ· εισ τοσουτο· εξη
ρισαμ θυμου· ωστε τουσ εμ οσια·
και αμωμω προθεσει δουλευομ
τασ τω θω· εισ αικιαμ περιβαλειμ·
μη ειδοτεσ οτι ο ϋψιστοσ ϋπερμα
χοσ· και ϋπερασπιστησ εστιμ τωμ
εμ καθαρα συμειδησει λατρευομ
τωμ τω [πα]μαρετω ομοματι αυτου·
ω η δοξ[α ει]σ τουσ αιωμασ τωμ αι
[ωμωμ α]μημ·
Ο]ι δε ϋπο[μ]εμομτεσ εμ πεποιθησει
δοξαμ και τιμημ εκληρομομησα·
επηρθησαμ τε και επαφροι εγε
μομτο απο του θ̅υ̅ εμ τω μμημο
συμω αυτωμ εισ τουσ αιωμασ τω
αιωμωμ αμημ·
Τοιουτοισ ουμ ϋποδειγμασιμ κολ
ληθημαι· και ημασ δει αδελφοι·
γεγραπται γάρ'· κολλασθαι τοισ αγιοισ·
οτι οι κολλωμεμοι αυτοισ αγια
σθησομται· και παλιμ εμ ετερω·
τοπω λεγει· μετα αμδροσ αθωου·
αθωοσ εση· και μετα εκλεκτου
εκλεκτοσ εση· και μετα στρεβλου
διαστρεψεισ·
Κ]ολληθωμεμ ουμ τοισ αθωοισ και
δικαιοισ· εισιμ δε ουτοι εκλεκτοι
του θ̅υ̅· ϊματι ερεισ· και θυμοι·

και διχοστασιαι· και σχισματα· ϖολε μοσ τε εμ ϋμιμ· η ουχι εμα θμ εχο μεμ· και εμα χμ· και εμ ϖμα τησ χα ριτοσ το εκχυθεμ εφ ημασ· και μια κλησισ εμ χω· ϊματι διελκομεμ· και διασπωμεμ τα μελη του χυ· και στασιαζομεμ προσ το σωμα το ϊδιομ· και εισ τοσαυτημ αϖομοια ερχομεθα· ωστε εϖιλαθεσθαι ημασ οτι μελη εσμεμ αλληλωμ· μμησθη τε τωμ λογωμ ιυ του κυ ημωμ ειϖε γαρ· ουαι τω αμω εκειμω καλομ η αυτω ει ουκ εγεμμηθη· η εμα τω εκλεκτωμ μου σκαμδαλισαι· κρειτ᾽ τομ ημ αυτω ϖεριτεθημαι μυλομ· και καταϖομτισθημαι εισ την θαλασ σαμ η εμα τωμ μικρωμ μου σκαμδα λισαι· το σχισμα ϋμωμ ϖολλουσ διεστρεψεμ· ϖολλουσ εισ αθυμια εβαλεμ· ϖολλουσ εισ δισταγμομ· τουσ ϖαμτασ ημασ εισ λυπημ· και επιμομοσ ϋμωμ εστιμ η στασισ· αμαλαβετε την εϖιστολημ του μακαριου ϖαυλου του αϖοστολου· τι ϖρωτομ ϋμιμ εμ αρχη του ευαγ γελιου εγραψεμ εϖ αληθειασ ϖμι κωσ εϖεστειλεμ ϋμιμ ϖερι αυτου τε· και κηφα τε και αϖολλω· δια το και τοτε ϖροσκλισεισ υμασ ϖεϖοι ησθαι· αλλ η ϖροσκλησεισ εκειμη ηττομ αμαρτιαμ ϋμιμ ϖροσημε γ κεμ· ϖροσεκλιθητε γαρ αϖοστολοισ μεμαρτυρημεμοισ· και αμδρι δε δοκιμασμεμω ϖαρ αυτοισ·

Νυμι δε καταμοησατε τιμεσ ϋμασ διεστρεψαμ· και το σεμμομ τησ ϖεριβοητου φιλαδελφιασ ϋμω· εμιωσαμ αισχρα αγαϖητοι και λια αισχρα και αμαξια τησ εμ χω αγωγησ· ακουεσθαι την βεβαιοτατημ και αρχαιαμ κοριμθιωμ εκκλησιαμ· δι εμ η δυο ϖροσωϖα στασιαζειμ· προσ τουσ ϖρεσβυτερουσ· και αυτη η ακοη· ου μομομ εισ ημασ εχωρησε αλλα και εισ τουσ ετεροκλιμεισ· ϋϖαρχομτασ αφ ημωμ· ωστε και βλασφημιασ εϖιφερεσθαι τω ομο ματι κυ δια την υμετεραμ αφροσυμη· εαυτοισ δε κιμδυμομ εϖεξεργαζε σθαι· εξαρωμεμ ουμ τουτο εμ ταχει· και ϖροσϖεσωμεμ τω δεσποτη·

και κλαυσωμεν ϊκετευοντεσ αυτο̅
ωπωσ ϊλεωσ γενομενοσ επικαταλ
λαγη ημιν· και επι την σεμνην
τησ φιλαδελφιασ ημων αγνην
αγωγην αποκαταστηση ημασ·
Πυλη γαρ· δικαιοσυνησ ανεωγυῖα
εισ ζωην αυτη· καθωσ γεγραπται·
ανοιξατε μοι πυλασ δικαιοσυνησ·
εισελθων εν αυταισ εξομολογησω
μαι τω κω· αυτη η πυλη του κυ δι
καιοι εισελευσονται εν αυτη·
Πολλων ουν πυλων ανεωγυϊων
η εν δικαιοσυνη αυτη εστιν η εν
χω· εν η μακαριοι παντεσ οι εισελ
θοντεσ· και κατευθυνοντεσ την
πορειαν αυτων εν οσιοτητι και
δικαιοσυνη αταραχωσ παντα επι
τελουντεσ· ητω τισ πιστοσ· ητω
δυνατοσ γνωσιν εξειπειν· ητω
σοφοσ εν διακριακρισει λογων·
ητω αγνοσ εν εργοισ· τοσουτω
γαρ μαλλον ταπεινοφρονειν οφι
λει οσω δοκει μαλλον μειζων ειναι
και ζητειν το κοινωφελεσ πασιν·
και μη το εαυτου·
Ο εχων αγαπην εν χω ποιησατω
τα του χυ παραγγελματα· τον δεσμο
τησ αγαπησ του θυ τισ δυναται εξη
γησασθαι· το μεγαλειον τησ καλλο
νησ αυτου· τισ αρκετοσ εξειπειν·
το ϋψοσ εισ ο αναγει η αγαπη· ανεκδι
ηγητον εστιν· αγαπη κολλα ημασ·
τω θω· αγαπη καλυπτει πληθοσ αμαρ
τιων· αγαπη παντα ανεχεται· παν
τα μακροθυμει· ουδεν βαναυσον
εν αγαπη· ουδεν ϋπερηφανον·
αγαπη σχισμα ουκ εχει· αγαπη ου
στασιαζει· αγαπη παντα ποιει εν ο
μονοια· εν τη αγαπη ετελειωθησα
παντεσ οι εκλεκτοι του θυ· διχα αγα
πησ ουδεν ευαρεστον εστιν τω θω·
εν αγαπη προσελαβετο ημασ ο δε
σποτησ· δια την αγαπην ην εσχεν
προσ ημασ· το αιμα αυτου εδωκεν
ϋπερ ημων ισ χσ ο κσ ημων εν θελη
ματι θυ· και την σαρκα υπερ τησ
σαρκοσ ημων· και την ψυχην ϋπερ
των ψυχων ημων·
Ορατε αγαπητοι πωσ μεγα και θαυμα
στον εστιν η αγαπη· και τησ τελειο
τητοσ αυτησ ουκ εστιν εξηγησεισ·

τισ ἵκανοσ εμ αυτη ευρ[
ει μη ουσ αμ καταξιωση[
θα ουμ· και αιτωμεθα απ[
ουσ αυτου· ἵνα εμ αγαπη[
διχα προσκλισεωσ ανθρω[
αμωμοι· αι γενεαι πασα[
εωσ τησδε ημερασ παρη[
αλλ οι εμ αγαπη τελειωθεν[
κατα την του θυ χαριν εχο[
χωρον ευσεβων· οι φανερ[
ται εν τη επισκοπη τησ βασιλ[
του χυ· γεγραπται γαρ· εισελ[
εισ τα ταμια μικρον οσον οσ[
εωσ ου παρελθη η οργη και θυ[
μου· και μνησθησομαι ημερ[
αγαθησ· και αναστησω ὑμασ[
των θηκων ὑμων·
Μακαριοι εσμεν αγαπητοι ει τα[
ταγματα του θυ εποιουμεν ε[
μονοια αγαπησ· εισ το αφεθη[
ημιν δι αγαπησ τασ αμαρτιασ[
γεγραπται γαρ· μακακαριοι ων α[
θησαν αι ανομιαι· και ων επεκα[
φθησαν αι αμαρτιαι· μακαριοσ α[
ου ου μη λογισηται κσ αμαρτια[
ουδε εστιν εν τω στοματι αυτ[
δολοσ· ουτοσ ο μακαρισμοσ ε[
νετο επι τουσ εκλελεγμενουσ
υπο του θυ· δια ιυ χυ του κυ ημ[
ω η δοξα εισ τουσ αιωνασ των α[
νων αμην· οσα [ου]ν παρεβ[
μεν δια τινοσ των [του] αντικ[
μου αξιωσωμεν [συγ]γνωμ[
και εκεινοι δε οιτι[ν]εσ αρχηγ[
στασεωσ και διχοστασιασ εγεν[
θησαν· οφειλουσιν το κοινον
τησ ελπιδοσ σκοπειν·
Οι γαρ μετα φοβου και αγαπησ πολι
τευομενοι· εαυτουσ θελουσιν
μαλλον αικιαισ περιπιπτειν· η τουσ
πλησιον· μαλλον δε εαυτων κατα
γνωσιν φερουσιν· η τησ παραδε
δομενησ ημιν καλωσ και δικαιωσ
ομοφωνιασ· καλον γαρ ανω εξο
μολογεισθαι περι τω[ν] παραπτωμα
των η σκληρυναι την καρδιαν αυ
του· καθωσ εσκληρυνθη η καρδια
των στασιαζοντων προσ τον θερα
ποντα του θυ μωυσην· ων το[
μα προδηλον εγενηθη· κατεβ[
σαν γαρ εισ αδου ζω[ν]τεσ· και θα[

. . . . υτουσ· φαραω και η στρα
. . . . . . ου και παμτεσ οι ηγουμε
μοι αιγ]υπτου· τα τε αρματα και οι
αμαβα]ται αυτωμ· οι δι αλλημ τιμα
. . . . . μ εβυθισθησαμ εισ θαλασσα·
. . . . . αμ· και απωλομτο· αλλα δια
το σκλ]ηρυμθηναι αυτωμ τασ ασυ
μετου]σ καρδιασ· μετα το γεμεσθαι
τα σημ]εια [και] τα τερατα εμ γη αιγυ
. . . . . δια [του θ]εραποντοσ του θυ
μ]ωϋσεω[σ·] απροσδεησ αδελφοι·
ο]δεσποτησ ϋπαρχει των απαμτω
ου]δεμ ουδεμοσ χρηζει ει μη το
εξ]ομολογεισθαι αυτω· φησιμ γαρ'
ο ε]κλεκτοσ δαδ'· εξομολογησο
μ]αι τω κω και αρεσει αυτω ϋπερ
μοσχομ μαιομ κερατα εκφερομτα·
και οπλασ ϊδετωσαμ πτωχοι και
ευφραμθητωσαμ·
Και π[α]λιμ λεγει· θυσομ τω θω θυσια
αι[με]σεωσ και αποδοσ τω ϋψιστω
τασ ευχασ σου· και επικαλεσε με·
εμ ημερα θλιψεωσ σου· και εξε
λουμαι σε· και δοξασεισ με· θυσια
γαρ' τω θω πμα συμτετριμμεμο·
Επιστασθαι γαρ' και καλωσ επιστα
σ . . . , σ ϊερασ γραφασ αγαπητοι·
. . . . κυφατε εισ τα λογια του
. . . . μαμμησιμ ουμ ταυτα
. . . . μωϋσεωσ γαρ'αμαβαι
μομτοσ ει]σ το οροσ· και ποιησαμ
. . . . ακομτα ημερασ· και τεσ
. . . . α μυκτασ εμ μηστεια·
. . . . ωσει· ειπεμ προσ αυτο·
. . . . ση μωϋση καταβηθι
. . . . . . εμτευθεμ· οτι ημομησε
ο λαοσ σ]ου ουσ εξηγαγεσ εκ γησ
αιγυπτο]υ· παρεβησαμ ταχυ εκ
. . . . ησ ενετειλω αυτοισ·
. . . . μ εαυτοισ χωμευματα·
. . . . . . μ κσ προσ αυτομ· λελαλη
κα προσ] σε απαξ'· και δισ λεγωμ·
. . . . . . τομ λαομ τουτομ· και ϊδου
λαοσ σ]κληροτραχηλοσ· εασομ
με εξολ]εθρευσαι αυτουσ· και εξα
. . . . . . ο ομομα αυτωμ ϋποκα
. . . . . . του ουμου· και ποιησω
. . . . . . θμοσ μεγα· και θαυμαστο
και πολ]υ μαλλομ η τουτο·
. . . . ωϋσησ μηθαμωσ κε·
. . . . αμαρτιαμ τω λαω τουτω

η καμε εξαλειψομ εκ βιβλου ζω
των ω μεγαλησ αγαϖησ · ω τελειο
τητοσ αμ̄ϖερβλητου · ϖαρρησια
ζεται θεραϖωμ ϖροσ κμ̄ · αιτειται
αφεσιμ τω ϖληθει · η και εαυτομ ·
εξαλειφθημαι μετ αυτωμ αξιοι ·
Τισ ουμ εμ ῡμιμ γεμμαιοσ · τισ ευ
σϖλαγχμοσ · τισ ϖεϖληροφορη
μεμοσ αγαϖησ ειϖατω · ει δι εμε
στασισ · και ερισ · και σχισματα · εκ
χωρω · αϖειμι ου εαμ βουλησθαι ·
και ϖοιω τα ϖροστασσομεμα ῡϖο
του ϖληθουσ μομομ το ϖοιμμιο̄ ·
του χ̄υ ειρημευετω μετα των κα
θεσταμεμωμ ϖρεσβυτερωμ του
το ο ϖοιησασ εαυτω μεγα κλαιοσ
εμ χ̄ω ϖεριϖοιησεται · και ϖασ το
ϖοσ δεξεται αυτομ · του γαρ κυ η γη
και το ϖληρωμα αυτησ ·
Ταυτα οι ϖολιτευομεμοι τημ αμε
ταμελητομ ϖολιτειαμ του θ̄υ εϖοι
ησαμ και ϖοιησουσιμ ·
Ῑμα δε και υϖοδειγματα εθμωμ ·
εμεγκωμεμ · ϖολλοι βασιλεισ και
ηγουμεμοι · λοιμικου τιμοσ εμ
σταμτοσ καιρου · χρησμοδοτηθεμ
τεσ ϖαρεδωκαμ εαυτουσ εισ θα
ματομ · ῑμα ρυσωμται δια του εαυ
των αιματοσ τουσ ϖολιτασ ·
Πολλοι εξεχωρησαμ ῑδιωμ ϖολεω ·
ῑμα μη στασιαζωσιμ εϖι ϖλειομ ·
Εϖισταμεθα ϖολλουσ εμ ημιμ ·
ϖαραδεδωκοτασ εαυτουσ εισ δε
σμα · οϖωσ ετερουσ λυτρωσωμται
Πολλοι εαυτουσ ϖαρεδωκαμ εισ δου
λειαμ · και λαβομτεσ τασ τιμασ ·
αυτωμ ετερουσ εψωμισαμ ·
Πολλαι γυμαικεσ εμδυμαμωθει
σαι δια τησ χαριτοσ του θ̄υ εϖετελε
σαμτο ϖολλα αμδρεια ·
Ῑουδειθ' η μακαρια εμ συγκλεισμω
ουσησ τησ ϖολεωσ · ητησατο ϖαρα
των ϖρεσβυτερωμ εαθημαι αυτη ·
εξελθειμ εισ την ϖαρεμβολημ
των αλλοφυλωμ ·
Παραδουσα ουμ εαυτημ τω κιμδυ
μω · εξηλθεμ δι αγαϖημ τησ ϖατρι
δοσ · και του λαου του ομτοσ εμ συγ
κλισμω · και ϖαρεδωκεμ κσ ολο
φερμημ εμ χειρι θηλιασ ·
Ουχ ηττομει · και η τελεια κατα ϖιστι

εσθηρ· κινδυνω εαυτην παρε
βαλεν· ϊνα το δωδεκαφυλον
του ισ̅λ̅ μελλον απολεσθαι ρυση
ται· δια γαρ της νηστειας· και της
ταπεινωσεως αυτης· ηξιωσεν
τον παντεποπτην δεσποτην θ̅ν̅
των αιωνων· ος ϊδων το ταπει
νον της ψυχης αυτης· ερυσατο
τον λαον ων χαριν εκινδυνευσε·

Και ημεις ουν εντυχωμεν περι
των εν τινι παραπτωματι ϋπαρ
χοντων· οπως δοθη αυτοις επι
εικια· και ταπεινοφροσυνη·
εις το ειξαι αυτους μη ημιν αλλα
τω θεληματι του θ̅υ̅· ουτως γαρ
εσται αυτοις εγκαρπος και τελεια
η προς τον θ̅ν̅ και τους αγιους με
τ οικτειρμων μνια·

Αναλαβωμεν παιδιον εφ η ουδεις
οφιλει αγανακτειν αγαπητοι·
η νουθετησεις ην ποιουμεθα·
εις αλληλους· καλη εστιν· και ϋπερ
αγαν ωφελιμος· κολλα γαρ ημας·
τω θεληματι του θ̅υ̅· ουτως γαρ φη
σιν ο αγιος λογος· παιδευων· επαι
δευσεν με ο κ̅ς̅· και τω θανατω·
ου παρεδωκεν με· ον γαρ αγαπα κ̅ς̅
παιδευει· μαστιγοι δε παντα ϋιον
ον παραδεχεται·

Παιδευσει με γαρ φησιν δικαιος
εν ελεει· και ελεγξει με· ελαιος δε
αμαρτωλων μη λιπανατω την
κεφαλην μου·

Και παλιν λεγει· μακαριος ανος ον
ηλεγξεν ο κ̅ς̅· νουθετημα δε παν
τοκρατορος μη απαναινου· αυτος
γαρ αλγειν ποιει και παλιν αποκα
θιστησιν επαισεν και αι χειρες
αυτου ϊασαντο· εξακις εξ αναγκων
εξελειται σε· εν δε τω εβδομω ου
κ οψεται σου κακον· εν λιμω ρυσε
ται σε εκ θανατου· εν πολεμω δε
εκ χειρος σιδηρου· λυσει σε· και απο
μαστιγος γλωσσης σε κρυψει· και
ου μη φοβηθηση κακων επερχο
μενων· αδικων και ανομων·
καταγελαση· απο δε θηριων αγριω
ου μη φοβηθης· θηρες γαρ αγριοι·
ειρηνευσουσιν σοι· ειτα γνωση
οτι ειρηνευσει σου ο οικος· η δε
διαιτα της σκηνης σου ου μη αμαρτη·

γιωσκη δε οτι πολυ[
τα δε τεκνα σου ωσπερ[
ταμον του αγρου· ελευσ[
φω ωσπερ σιτοσ ωριμο[
ρον θεριζομενοσ· η ωσ[
μια αλωνοσ καθ ωραν συ[
σθεισα· βλεπετε αγαπη[
ϋπερασπισμοσ εστιν τ[
ομενοισ ϋπο του δεσπο[
αγαθοσ ων παιδε . . . ειστ[
ηθηναι ημασ δια τησ οσιασ α[
διασ αυτου·
Υμεισ ουν οι την καταβολην[
στασεωσ ποιησαντεσ ϋποτα[
τε τοισ πρεσβυτεροισ και παι[
θητε εισ μετανοιαν καμψαν[
τα γονατα τησ καρδιασ ϋμων·
Μαθετε ϋποτασσεσθαι αποθεμε
νοι την αλαζονα· και ϋπερηφανο·
τησ γλωσσησ ϋμων αυθαδ[εια]ν
αμεινον γαρ' εστιν ϋμιν [εν] τω
ποιμνιω του χυ μικρουσ και ελλο
γιμουσ ευρεθηναι· η καθ υπερο
χην δοκουντασ εκριφηναι εκ τησ
ελπιδοσ αυτου·
Ουτωσ γαρ' λεγει η παναρετοσ
σοφια· ϊδου προησομα[ι ϋμι]ν εμησ
πνοησ ρησιν· διδαξω [δε ϋμα]σ
τον εμον λογον· επ[
και ουχ ϋπηκουσα[
μον λογουσ· και ου[
αλλα ακυρουσ εποι[
βουλασ· τοισ δε εμ[
ηπειθησατε· τοιγα[
τη ϋμετερα απωλει[
μαι· καταχαρουμαι δε[
ερχηται ϋμιν ολεθρο[
φικηται ϋμιν αφνω θ[
καταστροφη ομοια κ[
ρη· η οταν ερχηται ϋμ[
και πολιορκια· εσται γ[
καλεσησθαι με εγω δε[
κουσομαι ϋμων· ζητ[
με κακοι και ουχ ευρη[
εμισησαν γαρ'· σοφιαν[
βον του κυ ου προειλα[
ηθελον εμαισ προσεχ[
εμυκτηριζον δε εμου[
τοιγαρ'ουν εδονται τη[
οδου τουσ καρπουσ[
ασεβειασ πλησθησον[

Λοι]πον ο παντεποπτης θσ· και] δεσποτης των πνων και κσ πα]σης σαρκος· ο εκλεξαμενος τα]ν κν ιν χν και ημας δι αυτου ει]ς λαον περιουσιον· δωη παση ψ]υχη επικεκλημενη το μεγαλο πρ]επες· και αγιον ονομα αυτου· πι]στιν· φοβον· ειρηνην· ϋπομο νην· μακροθυμιαν· εγκρατεια· αγνιαν· και σωφροσυνην· εις ευαρεστησιν τω ονοματι αυτου δια του αρχιερεως και προστατου ημων ιυ χυ· δι ου αυτω δοξα· και μεγαλωσυνη· κρατος· τιμη· και νυν· και εις παντας τους αιωνας των αιωνων αμην·

Τους δε απεσταλμενους αφ ημω· κλαυδιον· εφηβον· και ουαλεριο· βιτωνα συν και φορτουνατω· εν ειρηνη μετα χαρας εν ταχει ανεπεμψατε προς ημας· οπως θαττον την ευκταιαν και επιπο θητην ημιν ειρηνην και ομο νοιαν απαγγελωσιν· εις το ταχιο και ημας χαρηναι περι της ευ σταθιας ϋμων·

Η χαρις του κυ ημων ιυ χυ μεθ ϋ μων· και μετα παντων πανταχη των κεκλημενων ϋπο του θυ και δι αυτου δι ου αυτω δοξα· τιμη· κρατος και μεγαλωσυνη· θρονος αιωνιος απο των αιωνων· εις τους αιωνας των αιωνων αμην·

κλημεντος προς κο
ρινθιους επιστολη
Α

Αδελφοι· ουτως δει ημας φρονει̅
περι ι̅υ̅ χ̅υ̅ ως περι θ̅υ̅· ως περι κριτου
ζωντων και νεκρων·

Και ου δει ημας μικρα φρονειν πε
ρι της σωτηριας ημων· εν τω γαρ
φρονειν ημας μικρα περι αυτου
μικρα και ελπιζομεν λαβειν·

Και οι ακουοντες ωσπερ μικρων
αμαρτανομεν· ουκ ειδοτες
ποθεν εκληθημεν και υπο τινος·
και εις ον τοπον· και οσα υπεμει
νεν ι̅ς̅ χ̅ς̅ παθειν ενεκα ημων·

Τινα ουν ημεις αυτω δωσομεν
αντιμισθιαν· η τινα καρπον αξιο
ου ημιν αυτος εδωκεν· ποσα δε
αυτω οφιλομεν οσια·

Το φως γαρ ημιν εχαρισατο· ως π̅η̅ρ̅
ϋιους ημας προσηγορευσεν· απολ
λυμενους ημας εσωσεν·

Ποιον ουν αινον αυτω δωσωμεν·
η μισθον· αντιμισθιας· ων ελα
βομεν· πηροι οντες τη διανοια·
προσκυνουντες λιθους· και ξυλα·
και χρυσον· και αργυρον· χαλ
κον· εργα α̅ν̅ω̅ν̅· και ο βιος ημω
ολος αλλο ουδεν ην ει μη θανατος
αμαυρωσιν ουν περικειμενοι·
και τοιαυτης αχλυος γεμοντες·
εν τη ορασει ανεβλεψαμεν· απο
θεμενοι εκεινο ο περικειμεθα
νεφος τη αυτου θελησει· ηλεη
σεν γαρ ημας και σπλαγχνισθεις
εσωσεν· θεασαμενος εν ημιν
πολλην πλανην και απωλειαν
και μηδεμιαν ελπιδαν εχοντες
σωτηριας· ει μη την παρ αυτου·
εκαλεσεν γαρ ημας· ουκ οντας·
και ηθελησεν εκ μη οντος ειναι
ημας· ευφρανθητι στειρα η ου
τικτουσα· ρηξον και βοησον η ου
κ ωδινουσα· οτι πολλα τα τεκνα
της ερημου μαλλον η της εχουσης
τον ανδρα

Ο ειπεν· ευφρανθητι στειρα· η ου
τικτουσα· ημας ειπεν· στειρα γαρ
ην η εκκλησια ημων προ του δο
θηναι αυτη τεκνα·

Ο δε ειπεν βοησον η ουκ ωδινου
σα τουτο λεγει· τας προσευχας
ημων απλως αναφερειν προς το
θ̅ν̅ μη ως αι ωδινουσαι εγκακωμε·

Ο δε ειϖεμ οτι ϖολλα τα τεκμα τησ ερημου μαλλομ η τησ εχουσησ τομ αμδρα· εϖει ερημοσ εδοκει ειμαι αϖο του θυ ο λαοσ ημωμ· μυμι δε ϖιστευσαμτεσ ϖλειομεσ εγεμομεθα τωμ δοκουμτωμ εχειμ θμ· και ετερα δε γραφη λεγει· οτι ουκ ηλθομ καλεσαι δικαιουσ· αλλα αμαρτωλουσ τουτο λεγει· οτι δει τουσ αϖολλυμεμουσ σωζειμ· εκειμο γαρ εστιμ μεγα και θαυμαστομ· ου τα εστωτα στηριζειμ αλλα τα ϖιϖτομτα· ουτωσ και ο χσ ηθελησεμ σωσαι τα αϖολλυμεμα· και εσωσεμ ϖολλουσ ελθωμ· και καλεσασ ημασ ηδη αϖολλυμεμουσ·

Τοσουτομ ουμ ελαιοσ ϖοιησαμτοσ αυτου εισ ημασ· ϖρωτομ μεμ οτι ημεισ οι ζωμτεσ τοισ μεκροισ θεοισ ου θυομεμ και ου ϖροσκυμουμεμ αυτοισ αλλα εγμωμεμ· δι αυτου τομ ϖρα τησ αληθειασ· τισ η γμωσεισ η ϖροσ αυτομ· η το μη αρμεισθαι δι ου εγμωμεμ αυτο·

Λεγει δε και αυτοσ τομ ομολογησαμτα με εμωϖιομ τωμ αμωμ· ομολογησω αυτομ εμωϖιομ του ϖρσ μου

Ουτοσ ουμ εστιμ ο μισθοσ ημωμ· εαμ ουμ ομολογησωμεμ δι ου εσωθημεμ· εμ τιμι δε αυτομ ομολογουμεμ· εμ τω ϖοιειμ α λεγει· και μη ϖαρακουειμ αυτου τωμ εμτολωμ· και μη μομο· χειλεσιμ αυτομ τιμαμ· αλλα εξ ολησ καρδιασ· και εξ ολησ τησ διαμοιασ· λεγει δε και εμ τω ησαϊα· ο λαοσ ουτοσ τοισ χειλεσιμ με τιμα· η δε καρδια αυτωμ ϖορρω αϖεστιμ αϖ εμου·

Μη μομομ ουμ αυτομ καλωμεμ κμ ου γαρ τουτο σωσει ημασ·

Λεγει γαρ· ου ϖασ ο λεγωμ μοι κε κε σωθησεται· αλλ ο ϖοιωμ τημ δικαιοσυμημ·

Ωστε ουμ αδελφοι εμ τοισ εργοισ αυτωμ ομολογωμεμ· εμ τω αγαϖαμ εαυτουσ εμ τω μη μοιχασθαι μηδε καταλαλειμ αλληλωμ μηδε ζηλουμ· αλλ εγκρατεισ ειμαι ελεημομασ· αγαθουσ· και συμ

παπχειν αλληλοισ οφιλο
κ ι μη φιλαργυρειν· εν τ[
τοισ εργοισ ομολογωμεν
και μη εν τοισ εναντιοισ·
Και ου δει ημασ φοβεισθαι το[
ανουσ μαλλον αλλα τον θν· δ[
τουτο ταυτα ϋμων πρασσον[
ειπεν ο κσ· εαν ητε μετ εμο[
συνηγμενοι εν τω κολπω μο[
και μη ποιητε τασ εντολασ μο[
αποβαλω υμασ· και ερω ϋμιν·
υπαγετε απ εμου ουκ οιδα υμασ
ποθεν εστε εργαται ανομιασ
Οθεν αδελφοι· καταλειψαντεσ
την παροικιαν του κοσμου·
τουτου ποιησωμεν το θελημα
του καλεσαντοσ ημασ και μη
φοβηθωμεν εξελθειν εκ του κο
σμου τουτου· λεγει γαρ ο κσ· εσε
σθε ωσ αρνια εν μεσω λυκων·
Αποκριθεισ δε ο πετροσ αυτω
λεγει· εαν ουν διασπαραξωσιν
οι λυκοι τα αρνια·
Ειπεν ο ισ τω πετρω· μη φοβει
σθωσαν τα αρνια τουσ λυκουσ
μετα το αποθανειν αυτα και ϋμεισ
μη φοβεισθαι τουσ αποκτεννο
τασ ϋμασ· και μηδεν ϋμιν δυνα
μενουσ ποιειν· αλλα φοβεισθαι
τον μετα το αποθανειν ϋμασ·
εχοντα εξουσιαν ψυχησ και
σωματοσ του βαλειν εισ γεεννα
πυροσ· και γινωσκετε αδελ
φοι· οτι η επιδημια η εν τω κο
σμω τουτω τησ σαρκοσ ταυτησ
μικρα εστιν και ολιγοχρονιοσ·
η δε επαγγελεια του χυ μεγαλη
και θαυμαστη εστιν· και ανα
παυσισ τησ μελλουσησ βασιλειασ·
και ζωησ αιωνιου·
Τι ουν εστιν ποιησαντασ επιτυ
χειν αυτων ει μη το οσιωσ και
δικαιωσ αναστρεφεσθαι· και
τα κοσμικα ταυτα· ωσ αλλοτρια
ηγεισθαι· και μη επιθυμειν αυ
των· εν γαρ τω επιθυμει ημασ
κτησασθαι ταυτα· αποπιπτομε
τησ οδου τησ δικαιασ·
Λεγει δε ο κσ· ουδεισ οικετησ
δυναται δυσι κυριοισ δουλευειν·
εαν ημεισ θελωμεν και θω δ ου[

λ]εγει και μαμωνα· ασυμφο ρ]ον ημιν εστιν· τι γαρ᾽ το οφελοσ· εαν τισ τον κοσμον ολον κερ δηση την δε ψυχην ζημιωθη·

Εστιν δε ουτοσ ο αιων και ο μελ λων δυο εχθροι· ουτοσ λεγει μοι χειαν· και φθοραν· και φιλαργυ ριαν· και απατην᾽ εκεινοσ δε τουτοισ αποτασσεται· ου δυναμε θα ουν των δυο φιλοι ειναι· δει δε ημασ τουτω αποταξαμενουσ εκεινω χρασθαι·

Οιομεθα οτι βελτιον εστιν τα εν θαδε μισησαι· οτι μικρα και ολι γοχρονια· και φθαρτα· εκεινα δε᾽ αγαπησαι τα αγαθα· και αφθαρτα·

Ποιουντεσ γαρ᾽ το θελημα του χυ ευρησομεν αναπαυσιν· ει δε μη γε᾽ ουδεν ημασ ρυσεται εκ τησ αιωνιου κολασεωσ· εαν παρα κουσωμεν των εντολων αυτου·

Λεγει δε και η γραφη εν τω ϊεζε κιηλ᾽· οτι εαν αναστη νωε· και ϊωβ᾽· και δ]ανιηλ᾽· ου ρυσονται τα τε κνα αυτων εν τη αιχμαλωσια·

Ει δε και οι τοιουτοι δικαιοι ου δυνονται ταισ εαυτων δικαιο συναισ ρυσασθαι τα τεκνα αυτω· ημεισ εαν μη τηρησωμεν το βαπτισμα αγνον και αμιαντον· ποια πεποιθησει εισελευσομε θα εισ το βασιλειον του θυ· η τισ ημων παρακλητοσ εσται εαν μη ευρεθωμεν εργα εχοντεσ οσια και δικαια·

Ωστε ουν αδελφοι μου αγωνι σωμεθα ειδοτεσ οτι εν χερσιν ο αιων· και οτι εισ τουσ φθαρτουσ αγωνασ καταπλεουσιν πολλοι αλλ ου παντεσ στεφανουνται· ει μη οι πολλα κοπιασαντεσ και καλωσ αγωνισαμενοι·

Ημεισ ουν αγωνισωμεθα ϊνα παντεσ στεφανωθωμεν·

Ωστε θωμεν την οδον την ευ θειαν· αγωνα τον αφθαρτον και πολλοι εισ αυτον καταπλευ σωμεν· και αγωνισωμεθα ϊνα και στεφανωθωμεν· και ει μη δυναμεθα παντεσ στεφα ν]ωθηναι· καν εγγυσ του στε

Φαμου γεμωμεθα·
Ειδεμαι ημασ δει οτι ο τομ φθαρ
τομ αγωμα αγωμιζομεμοσ·
εαμ ευρεθη φθειρωμ· μαστιγω
θεισ αιρεται· και εξω βαλλεται
του σταδιου·
Τι δοκειται ο τομ τησ αφθαρσιασ
αγωμα φθειρασ τι ϖαθειται·
Των γαρ' μη τηρησαμτωμ φησιμ
τημ σφραγιδα· ο σκωληξ αυτωμ
ου τελευτησει· και το ϖυρ' αυτωμ
ου σβεσθησεται· και εσομται εισ
ορασιμ ϖαση σαρκι·
Ωσ ουμ εσμεμ εϖι γησ μεταμο
ησωμεμ· ϖηλοσ γαρ εσμεμ εισ
τημ χειρα του τεχμιτου·
Ομ τροϖομ γαρ' ο κεραμευσ εαμ
ϖοιη σκευοσ· και εμ ταισ χερσι
αυτου διαστραφη η συμτριβη·
ϖαλιμ αυτο αμαϖλασσει· εαμ δε
ϖροφθαση εισ τημ καμιμομ του
ϖυροσ αυτο βαλειμ· ουκετι βο
ηθησει αυτω· ουτωσ και ημεισ
εωσ εσμεμ εμ τουτω τω κοσμω
εμ τη σαρκι· α εϖραξαμεμ ϖομη
ρα μεταμοησωμεμ εξ ολησ τησ
καρδιασ· ἱμα σωθωμεμ ὑϖο του
κυ· εωσ εχομεμ καιρομ μετα
μοιασ· μετα γαρ το εξελθειμ ημασ·
εκ του κοσμου ουκετι δυμαμεθα
εκει εξομολογησασθαι η μεταμο
ειμ ετι· ωστε αδελφοι· ϖοιησα
τεσ το θελημα του ϖρσ· και τημ
σαρκαμ αγμημ τηρησαμτεσ και
τασ εμτολασ του κυ φυλαξαμτεσ
ληψομεθα ζωημ αιωμιομ·
Λεγει γαρ' ο κσ εμ τω ευαγγελιω·
ει το μικρομ ουκ ετηρησατε·
το μεγα τισ ὑμιμ δωσει· λεγω γαρ
ὑμιμ οτι ο ϖιστοσ εμ ελαχιστω
και εμ ϖολλω ϖιστοσ εστιμ· αρα
ουμ τουτο λεγει· τηρησατε τημ
σαρκα αγμημ· και τημ σφραγιδα
ασϖιλομ ἱμα τημ αιωμιομ ζωη
αϖολαβωμεμ· και μη λεγετω
τισ ὑμωμ οτι αυτη η σαρξ'· ου κρι
μεται ουδε αμισταται· γμωτε
εμ τιμι εσωθητε· εμ τιμι αμε
βλεψατε· ει μη εμ τη σαρκι ταυτη
ομτεσ· δει ουμ ημασ ωσ μαομ θυ
φυλασσειμ τημ σαρκα· ομ τροϖο

CLEM. AD CORINTH. II, 7—9.

γαρ εν τη σαρκι εκληθητε· και εν
τη σαρκι ελευσεσθαι·
Εισ χσ ο κσ ο σωσασ ημασ· ων μεν
το πρωτον πνα εγενετο σαρξ· και
ουτωσ ημασ εκαλεσεν· ουτωσ
και ημεισ εν ταυτη τη σαρκι απο
ληψομαιθα· τον μισθον·
Αγαπωμεν ουν αλληλουσ οπωσ
ελθωμεν παντεσ εισ την βασι
λειαν του θυ ωσ εχομεν καιρον
του ιαθηναι· επιδωμεν εαυτουσ·
τω θεραπευοντι θω· αντιμισθι
αν αυτω διδοντεσ· ποιαν· το με
τανοησαι εξ ιλικρινουσ καρδιασ·
προγνωστησ γαρ εστιν των παν
των και ειδωσ ημων τα ενκαρ
δια· δωμεν ουν αυτω αινον·
μη απο στοματοσ μονον· αλλα και
απο καρδιασ· ινα ημασ προσδεξη
ται ωσ υιουσ·
Και γαρ ειπεν ο κσ· αδελφοι μου
ουτοι εισιν οι ποιουντεσ το θελη
μα του πρσ μου·
Ωστε αδελφοι μου ποιησωμε
το θελημα του πρσ του καλεσαν
τοσ ημασ ινα ζησωμεν· και διω
ξωμεν μαλλον την αρετην·
την δε κακιαν καταλειψωμεν
ωσ προοδοιπορον των αμαρτι
ων ημων· και φυγωμεν την
ασεβειαν μη ημασ καταλαβη κακα·
εαν γαρ σπουδασωμεν αγαθοποι
ειν· διωξεται ημασ ειρηνη·
δια ταυτην γαρ την αιτιαν ουκ ε
στιν ευρειν ανον οιτινεσ παρα
γουσι φοβουσ ανθρωπινουσ
προηρημενοι μαλλον την εν
θαδε απολαυσιν η την μελλου
σαν επαγγελιαν· αγνοουσιν
γαρ ηλικην εχει βασανον η εν
θαδε απολαυσισ· και οιαν τρυφη
εχει η μελλουσα επαγγελεια·
Και ει μεν αυτοι μονοι ταυτα επρασ
σον ανεκτον ην· νυν δε επιμε
νουσιν κακοδιδασκαλουντεσ·
τασ ανετιουσ ψυχασ ουκ ειδοτεσ
οτι δισσην εξουσιν την κρισιν
αυτοι τε και οι ακουοντεσ αυτω·
Ημεισ ουν εν καθαρα καρδια δου
λευσωμεν τω θω· και εσομεθα
δικαιοι· εαν δε μη δουλευσωμε

6*

δια του μη πιστευειν ημασ[
επαγγελια του θυ· ταλαιπωρ[
εσομεθα· λεγει γαρ και ο προ[
τικοσ λογοσ· ταλαιπωροι εισ[
οι διψυχοι· οι δισταζοντεσ τ[
καρδια· οι λεγοντεσ ταυτα πα[
ηκουσαμεν και επι των πατ[
ρων ημων· ημεισ δε ημεραν
εξ ημερασ προσδεχομενοι· ου
δεν τουτων εωρακαμεν·
Ανοητοι· συμβαλετε εαυτουσ
ξυλω· λαβετε αμπελον· πρωτο
μεν φυλλοροει· ειτα βλαστοσ
γινεται· μετα ταυτα ομφαξ'· ειτα
σταφυλη παρεστηκυῖα·
Ουτωσ και ο λαοσ μου ακαταστασιασ
και θλιψεισ εσχεν· επιτα απολη
ψεται τα αγαθα· ωστε αδελφοι μου·
μη διψυχωμεν· αλλα ελπισαν
τεσ ῡπομεινωμεν· ῖνα και τον
μισθον κομισωμεθα· πιστοσ
γαρ εστιν ο επαγγειλαμενοσ τασ
αντιμισθιασ αποδιδοναι εκαστω
των εργων αυτου·
Εαν ουν ποιησωμεν την δικαι
οσυνην εναντιον του θυ· ειση
ξομεν εισ την βασιλειαν αυτου·
και ληψομεθα τασ επαγγελιασ
ασ ουκ ηκουσεν· ουδε οφθαλμοσ
ῖδεν ουδε επι καρδιαν ανου ανεβη·
Εκδεχωμεθα ουν καθ ωραν την
βασιλειαν του θῡ εν αγαπη και δι
καιοσυνη· επειδη ουκ οιδαμεν
την ημεραν τησ επιφανιασ του θυ[·]
Επερωτηθεισ γαρ αυτοσ ο κσ ῡπο
τινοσ ποτε ηξει αυτου η βασιλεια
ειπεν· οταν εσται τα δυο εν· και
το εξω ωσ το εσω· και το αρσεν με
τα τησ θηλιασ· ουτε αρσεν· ουτε
θηλυ· τα δυο δε εν εστιν· οταν
λαλωμεν αυτοισ αληθειαν·
και εν δυσι σωμασιν ανῡποκρι
τωσ ειη μια ψυχη·
Και το εξω ωσ το εσω τουτο λεγει·
την ψυχην λεγει το εσω· το δε εξ[ω]
το σωμα λεγει· ον τροπον ουν
σου το σωμα φαινεται ουτωσ
και η ψυχη σου δηλοσ εστω εν τ[
καλοισ εργοισ·
Και το αρσεν μετα τησ θηλιασ
ουτε αρσεν· ουτε θηλυ τουτ[

CLEM. AD CORINTH. II. 11—12.

ΔΙΟΥΠΑΚΟΥCΩΜΕΝΤΗΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΕΙ
ΚΑΙΕΝΔΟΞΩΒΟΥΛΗCΕΙΑΥΤΟΥ·ΚΑΙΙΚΕ
ΤΑΙΓΕΝΟΜΕΝΟΙΤΟΥΕΛΕΟΥC·ΚΑΙΤΗC
ΧΡΗCΤΟΤΗΤΟCΑΥΤΟΥΠΡΟCΠΕCΩΜΕ
ΚΑΙΕΠΙCΤΡΕΨΩΜΕΝΕΠΙΤΟΥCΟΙΚΤΙΡ

ΔΙΑΛΑΞΑCΟΛΟΝΤΟΝΚΟCΜΟΝ·ΚΑΙΕΠΙ
ΤΟΤΕΡΜΑΤΗCΑΥCΕΩC

ΦΑΝΟΥΓΕΝΗΘΗΝΕΟΝ·
ΘΙΛΕΝΑΠΗΝΑCΑCΙΟΤΙΟΤΟΝΦΟΑΡ

ΜΑ ΩCΑΙ ΡΑ — ΟΗ ΤΑΥ ΗC — ΜC ΟΑΓ ΑΑ — ΤΟ ΠΡΟ ΚΑ